

Ahojte!

Zvláštne, ako môže každé obdobie v roku znamenať aj pre približne rovnaké skupiny ľudí čosi úplne iné. Ak práve teraz v nejakom tureckom časopise pre mladých niektorý vysokoškolák číta po-prázdninový úvodník, stavím sa, že sa mu v ňom pripomenú tisícky jeho možných priateľov či spolužiakov, čo zahynuli pri nedávnom zemetrasení. V Amerike možno takéto časopisy spomínajú kamarátov, ktorí kvôli vyčistiť veterných búrok stratili svoje domovy, v Kosove či vo východnom Timore pravdepodobne na vydávanie mládežníckych časopisov vôbec nemajú čas, ani prostriedky.

U nás, na Slovensku, sa počas tohtoročného leta okrem už tradičného politického vre-nia, prešľapov a zhoršených ekonomických podmienok nič závažné nestalo. Rozhovory o prázdninách pred prvými prednáškami na univerzitách svedčia o tom, že sme sa ani ten-toraz vo svete nestratili: zahraničné brigády, au-pair pobyty či cestovanie stopom po Eu-rópe...to všetko nám už dávno nie je cudzie. Hlavné je vybrať si, zariadiť si, vyraziť, a po-tom už len dúfať, že sa naše netrpezlivé a energiou nabité ja vybúri.

Vtip je však v tom, že samotné sedem mílové túlavé topánky, sedem násobne zlepše-ná angličtina či sedemdesiatkrát ťažšia peňaženka takej náročnici ako je ľudská duša ani zďaleka nestačia. A my akoby sme cestovali až do tej dialky, aby sme si uvedomili, že to naše duchovné ťažisko buď je alebo nie je. Že naša vnútorná spokojnosť nemení svoju in-tenzitu podľa toho, či sme doma vo svojej izbe alebo v parížskom hoteli. Že pokoj vyvie-rajúci z dôvery Najvernejšiemu môže byť rovnaký u tureckého študenta v troskách svojho mesta ako u slovenského vysokoškoláka, hľadajúceho čo najlacnejší prívät.

Asi najlepší spôsob, ako si takýto duševný základ vybudovať, je modlitba - a práve ona je témou tohto čísla Nových dimenzií. Ďalej v ňom nájdete rozhovor s autorom Modlitbičiek Milanom Rúfusom i s baletkou Líviou Hyllovou..., vyznanie Jeana Vaniera o mieste pos-tihnutých v Cirkvi, odpovede Pavla Hudáka na čitateľské otázky o partnerských vzťahoch či množstvo reportáží z letných akcií.

Dúfame, že si s nami leto radi pripomeniete, a že si z neho niečo na zohriatie srdca odložíte aj na prichádzajúcu zimu...

Lucia

PS: Ak máte záujem o časopis, napíšte, zatelefonujte, zaemailujte, prípadne zafaxujte a časopis Vám budeme zasielať. Kvôli poštovnému nás bude tešiť najviac ak sa dáte ako skupina dohromady a budeme vám môcť posilať časopis spoločne. Ušetríte nám tým dosť práce a peňazí na poštovnom. Predplatné posielajte šekom na náš účet číslo 1195005454/200 vo VÚB - Bratislava – Ružinov. Do správy pre prijímateľa napíšte, koľko chcete kusov z každého čísla a za koľko čísiel platíte dopredu. Jeden kus stojí 17 Sk. Priloženým šekom môžete poslať aj prípadné da-ry (do správy pre prijímateľa napíšte Dar).

Nové dimenzie

Kresťanský časopis pre univerzitnú mládež

Vydavateľ: združenie DOMKA a UPC Bratislava

Cenzor: ThLic. Peter Bicák, SDB

Šéfredaktor: Martina Fabianová

Redakčná rada: Milan Bubák, SVD, Peter Bicák, SDB

Redaktori: Roman Tarina, Jozef Šoltés, Peter Pašuth, Lucia Kubošová, Jozef Račák, Peter Motyčka, Martin Novák

Grafická úprava: Jozef Šoltés

Adresa redakcie: Nové dimenzie, UPC, Staré Grunty 36, 842 25 Bratislava

Tel./fax: 07-43425623, kontaktná osoba Peter Bicák

E-mail: dimenzie@pobox.sk

WWW: <http://www.kaplnka.sk/dimenzie>

WWW editor: Branislav Krajčovič, Jozef Račák

Tlač: Tlačiareň Slza, s.r.o., Poprad

Registrované na MK SR pod číslom 1953/98
S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave,
dňa 14. januára 1999, č. 55/99.

4 správy

*3 otázky pre mons. mariana cho-
vanca*

správy

8 vysokošoláci

šum

10 krížom krážom

čierna tvár ameriky

12 pro life

čistý vzťah

14 na špici

kvet baletu SND

16 leto 99

bolo to takto

eurotreff

pod tatrou sa blýska

22 profil

*hendikepovaní ľudia sú pokladom
cirkvi*

24 krížom krážom

fenomén zvaný čína

28 gospel

flevo

*koniec zlatých časov alebo drob-
cove oskary*

30 recenzie

film

hudba

34 vtipy

35 infoservis

Obsah

Tri otázky pre...

Mons. Mariana Chovanca

Novovysväteného pomocného nitrianskeho biskupa

Ako ste reagovali na svoje vyvolenie?

Vyvolenie, o ktorom som sa dozvedel od nuncia, ma veľmi prekvapilo a zovrela mi vtedy srdce. Mám desať rokov kňazskej služby za sebou a neočakával som, že taký mladý kňaz, ako som ja, bude vyvolený za biskupa.

Prekvapilo Vás to?

Áno, veľmi ma to prekvapilo, hoci už som predtým počul nejaké hlasy, že sa vyberá, hovorí o budúcom biskupovi, ale tie slová na moju adresu som nebral tak vážne. Očakával som, že ma to obide.

Na čo budete klásť dôraz pri svojej pastoračii?

Som druhým pomocným biskupom tu v Nitre. Prvý pomocný biskup František Rábek má celoslovenské povinnosti. Je predsedom vo viacerých komisiách, a preto si myslím, že moja služba bude viac zameraná dovnútra diecézy. Prvý pomocný biskup má väčšie starosti v rámci celého Slovenska. Ja budem pravdepodobne určený na službu pre diecéznych kňazov, a potom našich veriacich. A teším sa už na takú službu, lebo s väčšinou kňazov sa osobne poznám zo seminára a zo štúdií tu v našom kňazskom seminári v Nitre.

Čo by ste odkázali našim mladým?

Pozdravujem ich všetkých, želim im, aby sa aj oni raz v živote dostali k takej práci, takej činnosti, ktorá ich bude baviť. Lebo ja som veľmi rád, že som kňazom. A ďalej ich chcem povzbudiť, aby sa nebáli Krista, aby Ježiša Krista prijali do svojho života. Aby Kristov poriadok vládol v ich srdciach, lebo potom človek dokáže naozaj vidieť tie najväčšie hodnoty, medzi ktoré na prvé miesto patrí opravdivá obetavá láska. A keď sa nebudeme báť Krista, potom Kristov pokoj a Božie požehnanie príde na nás. Nehľadiac na tie starosti, na tie problémy, s ktorými sa vysokoškooláci musia stretať. Či už v škole, hľadanie zamestnania alebo pri založení si rodiny, či starosti s bývaním. Iste, keby sme sa len modlili, nebolo by to všetko. Ale človek, ktorý sa modlí, ten dokáže aj dobre pracovať, ten dokáže aj hýbať svojimi rukami a rozumom a potom to Božie požehnanie na človeka príde. Čiže odkazujem: držať sa Kristom a potom sa aj tie problémy a starosti, ktoré sú okolo nás, budú riešiť lepšie.

Lucia Ďuricová

Tak už sme začali

BRATISLAVA - Možno si už viacerí študenti všimli, že začal nový školský rok. Niektorí ho začali už 2. septembra, ďalší 13. (mám pravdu, farmaceuti), ďalší 20. (no prírodovedcom a „matfyzákmi“ je to aj tak jedno) a väčšine 27. septembra (filozofi museli rozmýšľať dlho nad tým, čo sa počas prázdnin dialo a ekonómovia akosi ešte vyúčtovali všetky prázdninové výdavky). No a aby sa nepovedalo, tak školský rok sa musel začať v Univerzitnom pastoračnom centre v Bratislave slávnostným Veni Sancte. Tohto roku sa z viacerých ovplyvniteľných i neovplyvniteľných príčin uskutočnilo až 7. októbra. Po slávnostnej svätej omši, počas ktorej boli ešte slávnostnejšie ako pred rokom privítaní prváci, pokračoval program slávnostnou recepciou. Na recepcii sa každý pekne napapal a išiel si pozrieť slávnostný galaprogram v podaní umelcov z Divadla za pecou. A po programe sa už celá veľká sála otriasala v decibeloch hudby. Toto zbožné posedenie vyvrcholilo až v skorých ranných hodinách slávnostným upratovaním, na ktorom sa všetci s radosťou v duši podieľali. Takže všetkým želáme, aby sa im ďalší školský rok vydaril podľa predstáv a aby na prednáškach nezaspali.

Francúzi chcú kontrolovať sekty

PARÍŽ - Vo Francúzsku sa v poslednom čase rozmohla činnosť siekt. Preto Komisia pre štúdium siekt vo francúzskom parlamente navrhla viaceré zmeny v zákonoch o sektách. „Sekty sú v hospodárskej oblasti stále škodlivejšie,“ povedal predseda komisie Jacques Guyard. Sekty vo Francúzsku stále častejšie vystupujú pod rúskom nevládných organizácií či spoločensky prospešných združení, čím využívajú medzery v zákonoch o spolkoch. Komisia preto žiada napríklad, aby bola do trestného poriadku zahrnutá aj tzv. skutková podstata „psychickej (mentálnej) manipulácie a aby pri odvolávacích súdoch pôsobili sudcovia špeciálne vyškolení na činnosť siekt.

Je čas pre Ameriku – Misionára

Dňa 28. 9. otvorili v Argentine city v Parane slávnostnou svätou omšou Prvý americký kongres misionárov, ktorý sa konal do 3.10. Po otváracom príhovore prečítal kardinál Tomko posolstvo Svätého Otca jeho účastníkom. Na tlačovej konferencii 28.9. kardinál Jozef Tomko, prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov a mimoriadny vyslanec Jána Pavla II. na kongrese, zdôraznil, že dve tretiny ľudstva dosiaľ nepoznajú Krista. „Účel stretnutia je jasný,“ pokračoval kardinál Tomko. „Je naliehavo potrebné, aby sa Amerika s rozhodnosťou a veľkorysťou ujala úlohy hlásania evanjelia tým, ktorí ešte nepoznajú Kristovo posolstvo nielen v rámci kontinentu, ale aj za jeho hranicami.“

Vo Vatikáne už môžete platiť aj s Euro

RÍM - Európska únia schválila pripojenie Monaka, San Marína, Vatikánu a Andorry k Eurozóne. Zároveň poverila susedné krajiny Španielsko, Taliansko a Francúzsko, aby s jednotlivými štátmi podpísali príslušné dohody. Táto dohoda znamená, že aj v týchto malých štátoch sa bude môcť používať európska mena Euro.

Skončila sa rekonštrukcia storočia

VATIKÁN - Vo štvrtok 30. septembra oficiálne ukončili reštauračné práce na 7000 metroch štvorcových priečelia Chrámu sv. Petra vo Vatikáne slávnostnou svätou omšou, pri ktorej Ján Pavol II. požehnal priečelie. Práce trvali dva a pol roka a použila sa pri nich najmodernejšia technika na diagnostiku poškodenia a na čistenie. „Priečelie sme obnovili v jeho pôvodnej nádhere“ zdôraznil na tlačovej konferencii kardinál Virgilio Noe, vedúci Dómskej pamiatkovej ochrany Chrámu sv. Petra, ktorá práce kontrolovala. Podľa hovorca Vatikánu Joaquína Navarrra-Vallsa je to reštaurátorske dielo storočia. „Realizovali sme konzervačné reštaurovanie bez zmien či obnovovania,“ zdôraznil technický vedúci reštauračných prác Sandro Benedetti. „Cieľom bolo znovu obnoviť krásu a plastické bohatstvo

barokového diela Madernu, bez pridávania nových farieb.“ Už na Madernovej stavbe boli farby, ktoré sa objavili po odstránení vrstvy špiny. Medzi dokumentami z čias stavby chrámu na začiatku 17. storočia sa našli aj účty za natieračské práce na priečelí. V priebehu reštauračných prác sa dôkladne preskúmalo aj znečisťovanie ovzdušia v okolí Chrámu sv. Petra. Celú rekonštrukciu sponzoroval taliansky energetický koncern ENI. Rekonštrukcia stála 10 miliárd lír.

Lotyšsko: Prvá katolícka akadémia

RIGA - 11. decembra založili v Rige prvú katolícku akadémiu v Lotyšsku. Akadémia Edity Steinovej v Rige sa má stať otvoreným fórom dialógu kresťanských cirkví medzi sebou ako aj dialógu medzi cirkvou a spoločnosťou. Vzdelávacími programami, konferenciami, seminármi, umeleckými fórami, víkendovými stretnutiami a študijnými cestami chce nový inštitút osloviť záujemcov z celého Lotyšska. Prvá riaditeľka Akadémie, Inga Reinvalde, zostavila od januára 2000 program činností, ktorý sa bude realizovať s podporou nemeckých katolíckych akadémii v Magdeburgu a Berlíne. Obsahové zameranie sa sústreďuje na témy ako: kresťanská angažovanosť pre mládež, rodinná pastorácia, dôstojnosť človeka. Arcibiskup Janis Pujac z Rigy poskytol Akadémii priestory v Dome kardinála Vaivodsa. V Lotyšsku sa podľa odhadov hlási 55% obyvateľov k luteránskemu vyznaniu, 24% ku Katolíckej cirkvi a 10% k pravoslávii.

V Thajsku začali bojovať s detskou pornografiou

BANGKOK - Vláda Thajska oznámila nové opatrenia v boji proti prostitúcii detí, detskej pornografii a obchodu s deťmi. Premiér Chuan Leekpai v Bangkoku vyhlásil, že okrem zdokonalenia zákonov uvoľnila vláda ďalšie prostriedky na to, aby deťom v celej krajine umožnila absolvovať aspoň deväť rokov povinnej školskej dochádzky. Ďalej sa majú realizovať programy na upozorňovanie verejnosti na problém sexuálneho zneužívania detí a na zmenu hodnotových predstáv spoločnosti v prospech malých chlapcov a dievčat. Okrem toho existujú ponuky poradenstva, pomoci a vzdelávania pre sexuálne vykorisťované ženy a deti. Premiér Leekpai označil prostitúciu detí, detskú pornografiu a obchod s

deťmi za najhoršie zločiny. Vyslovil sa tak na medzinárodnom zhromaždení Ecpat International, celosvetovej siete na boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí. Zúčastnili sa na ňom delegáti z viac ako 50 krajín.

Podľa údajov, ktoré uvádza Ecpat, zarábalo si v roku 1996 viac ako 650.000 detí pod 16 rokov v Ázii prostitúciou. Vo východnej Európe po páde komunizmu počet mladistvých prostitútok dramaticky vzrástol, ako následok hospodárskeho krachu. Tiež v Afrike podľa odhadu organizácie rastie problém detskej prostitúcie zapríčinennej chudobou, osirotením pre AIDS, útekmi z krajiny a občianskou vojnou.

Aj Svätý Otec si spomenul na slovenských saleziánov

BRATISLAVA - Pri príležitosti osláv 75. rokov prítomnosti Saleziánov Dona Bosca na Slovensku poslal pápež Ján Pavol II. prostredníctvom štátneho sekretára Vatikánu provinciálovi slovenských Saleziánov dona Bosca Vladimírovi Feketemu toto posolstvo:

„Veľádôstojný don Vladimír Fekete, SDB – provinciál

Pri príležitosti 75. výročia saleziánskeho diela pri svätyni v Šaštíne, Svätý Otec s duchovnou účasťou na slávnostných náboženských prejavoch posíla blahoprajný pozdrav a vyjadruje živé potešenie pre zásluhnú pastoračnú výchovnú prácu, ktorú konáte a želá Vám, aby výročie a spomienka na prežitú prenasledovanie boli podnetom pokračovať s veľkodušným úsilím vo vydávaní evanjeliového svedectva na prahu tretieho tisícročia a pokračovať v poslaní formovať mladých, ktoré ste zdedili od dona Bosca. Na príhovor Panny Márie Pomocnice a svätého Zakladateľa vyprosuje hojné odmeny a nebeské dary, duchovnú horlivosť a posíla Vám, rehoľníkom, kresťanským komunitám a účastníkom na oslavách apoštolské požehnanie a neustálu priaznivú Božiu ochranu...”

V Rakúsku chodia ľudia do kláštorov

VIEDENĽ - Nebývalý nápor návštevníkov zaznamenávajú v poslednej dobe rakúske kláštory. Po vzniku združenia Krajina kláštorov navštívili rehoľné sídla v Rakúsku už tisícky ľudí. „Kláštory sú dnes v móde,“ hodnotí situáciu opat kláštora premonštrantov v Gerase v Dolnom Rakúsku Joachim Angerer. Na rok 2000 pripravuje 10 dolnorakúskych kláštorov pútnickú cestu „od kláštora ku kláštora“. Rehoľníci na púť požívajú prostredníctvom brožúry. V nej pútníkov požívajú k meditácii, ponúkajú prehliadky umeleckých pokladov, pohostenie a sprístupnenie niektorých interných priestorov, napríklad klauzúr a krížových chodieb. Podľa brožúry sú najatraktívnejšie kláštory Altenburg, Geras, Göttweig, Heiligenkrutz a Melk.

Pápež o očistci

VATIKÁN - Pri svojej nedávnej pravidelnej stredajšej audiencii na Námestí svätého Petra v Ríme sa pápež Ján Pavol II. vyjadril k problému očistca. Ten podľa pápeža nie je rovnako ako nebo či peklo posmrtným fyzickým priestorom, ale duševným stavom. „Pre tých, ktorí sú v hodine smrti otvorení pre Boha, ale ich stav nie je dokonalý, vedie cesta k plnosti cez úplné očistenie. Každá stopa smerujúca ku zlu musí byť odstránená, každý záhyb duše napravený. Očista musí byť kompletná a to je práve to, čo má na mysli cirkevná doktrína očistca,“ povedal Ján Pavol II.

Psychologické testy už aj u karmelitánok

RÍM - Talianske karmelitánky začali od svojich budúcich novíciek pred vstupom do kláštora požadovať zloženie psychologického testu, ktorý by mal odhaliť, či sa v kláštore nechcú ukryť pred osobnými pro-

blémami. Podľa nariadenia, ktoré obdržalo všetkých 641 kláštorov karmelitániek v Taliansku, sú strach z manželstva a tehotenstva alebo sociálne či rodinné dôvody nedostatočným dôvodom pre vstup do kláštora. Ďalším nedostatočným dôvodom je neúspech v živote. Psychologické testy sú pre všetky kláštory povinné, o ich forme však rozhodujú jednotlivé predstavené kláštorov.

V Španielsku boli aj Slováci

COMPOSTELA - Vyše 20 000 mladých pútníkov dorazilo do španielskej Compostely na tohtoročné Európske stretnutie mládeže. Stretnutie sa v chráme sv. Jakuba v Compostele uskutočnilo presne desať rokov po tom, čo v ňom Svätý Otec Ján Pavol II. vyzval na novú evanjelizáciu Európy. Podľa mnohých cirkevných predstaviteľov je pre dnešnú mladú generáciu charakteristické, že nechodí pravidelne do kostola, ale občasne vyhľadáva silné duchovné zážitky na pútnických miestach. Na tohto ročnom Európskom stretnutí mládeže sa zúčastnila aj malá skupinka pútníkov zo Slovenska.

Najpredávanejším CD v Brazílii záznam z omše

RIO DE JANEIRO - Najpredávanejším hudobným nosičom je v súčasnosti v Brazílii „Aerobik s Bohom“. Toto CD je živým záznamom z bohoslužby, ktorá využíva prvky aerobiku. Svätú omšu celebruje mladý kňaz a bývalý telocvikár Marcelo Rossi, ktorý podobné omše slávi vo veľkej skladištnej budove, do ktorej sa zmestí 50 000 ľudí. Denne tento agilný kňaz navyše moderuje rozhlasovú show, ktorú počúva podľa odhadov až 10 miliónov ľudí. Biskup príslušnej diecézy vraj kňaza v týchto aktivitách výdatne podporuje. Ostatní brazílski biskupi sú však v tejto otázke dosť skeptickí a obávajú sa premeny viery v nákupný tovar.

O univerzitách sa hovorilo aj v Ríme

RÍM - Dňa 24. septembra otvoril kardinál Pio Laghi, prefekt Kongregácie pre katolícke vzdelávanie, svetový kongres na tému pastoračná starostlivosť na univerzitách. Kongres trval do 26. septembra a organizovala ho spomenutá kongregácia spolu s Pápežskou radou pre kultúru v spolupráci s rímskym vikariátom a Organizačným výborom univerzitných profesorov pre Veľké jubileum. Na rímskom rokovaní sa zúčastnilo vyše 100 delegátov z 57 konferencií biskupov. V priebehu kongresu, ktorý poslúžil ako príprava na svetové stretnutie univerzitných profesorov od 4. do 10. septembra 2000, si jeho účastníci vymenili skúsenosti v oblasti pastorácie na univerzitách.

Kresťania dostanú kľúč

JERUZALEM - Po prvý raz za takmer 800 rokov dostanú kresťania kľúč ku Kostolu svätého hrobu v Jeruzaleme. Izraelské ministerstvo pre cestovný ruch pred nejakým časom potvrdilo, že sa zriadi druhý vchod do chrámu. Len čo bude tento vchod hotový, odovzdá sa kľúč zástupcom cirkvi a nie moslimským rodinám Nuseibeh a Džudeh. Tieto rodiny majú od porážky križiakov sultánom Saladinom v 12. storočí privilégium chrániť doteraz jediný vchod do Kostola svätého hrobu. Už v novembri minulého roku sa tri veľké cirkvi v Jeruzaleme po päťročnom spore dohodli na novom vchode do chrámu. Podľa mienky miestnych orgánov sú jediné dvere bezpečnostným rizikom najmä vo veľkonočnom a vianočnom období, keď tisíce ľudí navštevuje tento chrám. Vzhľadom na nápor pútníkov v roku 2000 je ďalší vchod naliehavo potrebný. Podľa najnovších údajov ministerstva nie je však doteraz jasné, kde sa má tento vchod umiestniť.

Najväčší kríž na svete

STROPKOV - Dňa 9. septembra 1999 bol na starodávnom baziliánskom odpustovom mieste gréckokatolíkov na Bukovej Hôrke pri Stropkove postavený doteraz najväčší cyrilometodský trojramenný kríž na svete. Bol vztýčený pri príležitosti blížiaceho sa Veľkého jubilea svätého roka 2000. Do jeho vnútra bola vložená hramota – odkaz pre tretie tisícročie. Na jeho čelnej strane je hĺbkovo vrytá s cínovou vrstvou dlhodochochránená rytina gréckokatolíckeho veľkomoravského kríža so Svätou Trojicou, vyjadrujúca dogmatickú pravdu viery, že Ježiš ani na kríži neprestal byť Bohom, teda druhou osobou Svätej trojice. Ide o mnohonásobne zväčšenú reprodukciu, známu zo súčasnej slovenskej desaťkorunovej mince.

Pápež Ján Pavol II. na summit OSN?

Pápež Ján Pavol II. ako aj početní iní náboženskí predstavitelia sa majú v auguste 2000 zúčastniť na summite OSN o mieri. Na tento „miléniový summit“ do sídla OSN v New Yorku pozvali až 1000 náboženských predstaviteľov. Vyhlásil to jeden z organizátorov podľa správy britských novín The Sunday Telegraph. Predstavitelia islamu, židovstva, rôznych kresťanských cirkví, hinduizmu, budhizmu ako aj početných ďalších náboženských spoločenstiev majú na tejto konferencii hľadať cesty ako ľahšie prekonať konflikty vo svete pomocou viery.

Myšlienka takejto konferencie vznikla pri rozhovore generálneho sekretára OSN Kofi Annana a majiteľa CNN Teda Turnera. Turner chce toto stretnutie prenášať live v televízii. Rôzne náboženské spoločenstvá by mali na záver rokovania podpísať vyhlásenie, v ktorom sa zaväzujú, že skončia všetky náboženské spory. „To by mohol byť podstatný krok k svetovému mieru,“ myslia si organizátori.

Podľa informácie britských novín prímas anglikánskeho spoločenstva arcibiskup Canterbury George Carey sa už k tomuto prvému svetovému náboženskému summitu pod patronátom OSN vyjadril kladne.

Hodovať do Hodov prišiel aj mons. Sokol

HODY - Takmer 650 mladých ľudí sa 11. septembra zišlo v areáli saleziánskeho domu v Galante-Hodoch na celodiecéznom stretnutí mládeže, NÁDEJ'99. Iniciátorom tohto podujatia bol Arcibiskupský úrad v Trnave v spolupráci s Diecéznou komisiou pre prípravu Jubilejného roku 2000. Jeho cieľom bolo predstaviť mladým ľuďom Boha ako milosrdného Otca a zdôrazniť význam odpustenia a zmierenia v ich živote. Mladí svojim spevom, modlitbou, svedectvami a divadelnou scénkou vyjadrovali svoj vzťah ku živému Kristovi, čím chceli povzbudiť svojich rovesníkov k hlbšiemu prežívaniu viery. V poobedňajších tvorivých dielnach mohli diskutovať o aktuálnych otázkach poznania seba samého, svojho životného povolania, o vzťahoch medzi mladými a hodnote predmanželskej čistoty, či o falošných predstavách o Bohu. Akcie sa zúčastnil aj otec arcibiskup Mons. Ján Sokol, ktorý odpovedal na otázky účastníkov a slávnostnou sv. omšou ukončil toto stretnutie.

Na Slovensku máme dvoch nových biskupov

BANSKÁ BYSTRICA / NITRA - V sobotu 18. septembra sa v katedrále sv. Emeráma v Nitre uskutočnila vysviacka novomenovaného pomocného biskupa pre Nitriansku diecézu Mons. Mariana Chovanca. Svätiteľmi boli Ján Chryzostom kardinál Korec, nitriansky diecézny biskup, Mons. Luigi Dossena, apoštolský nuncius na Slovensku a Mons. Ján Sokol, bratislavsko-trnavský arcibiskup. O týždeň neskôr, v sobotu 25. septembra 1999 o

10.00 hod. bol vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici vysvätený nový banskobystrický pomocný biskup Mons. Tomáš Galis. Svätenie prijal z rúk svojho diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža, svojho predchodcu Mons. Petra Dubovského a apoštolského nuncia Mons. Luigiho Dossenu. Vo funkcii rektora seminára v Badíne vystriedal Mons. Galisa doterajší zvolenský dekan Vojtech Nepšínský.

Pápež kritizuje

CASTENGONDOLFO - Pápež Ján Pavol II. ostrými slovami kritizoval moderné lekárske techniky oplodňovania. V príhovore k členom Pápežského inštitútu pre štúdie o manželstve a rodine v Castelgandolfe odsúdil pápež techniku oplodňovania mimo ľudského tela ako taký výraz chápania sexuality a rodiny, ktorý je

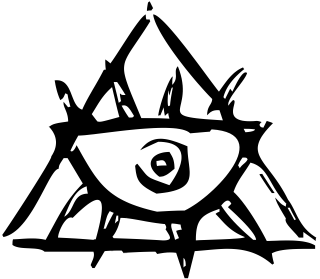
protikladom kresťanského obrazu človeka. „Z tohto hľadiska je otcovstvo a materstvo čisto súkromnou záležitosťou, ktorú možno uskutočniť aj technickými prostriedkami a bez manželského spojenia. Vylúčením manželského aktu sa plodenie, ktoré je vlastne spoluúčinkovanie na stvoriteľskom pôsobení Boha, degraduje na technicky kontrolovanú reprodukciu exempláru určitého druhu,“ vyslovil sa s poľutovaním Svätý Otec. „Veď konečne sa tu popiera ako povolanie tak aj ohraničenosť, ktoré spočívajú v telesnosti. Tým sa vyjadruje nesprávne chápanie vlastnej existencie, ktorú treba chápať ako dar Boha.“

Správy z materiálov TK KBS a siete Internet pripravil -pp-

P.S.:

Ak si všimli, tak naše správy sú prevažne zo zahraničia. Čo sa poslednej dobe vo vašom okolí dialo? Skúste nám dať nejakú krátku správičku o tom, čo sa dialo vo vašom okolí. Možno to bude zaujímavé aj niekoho iného a nie iba vás.

-pp-

ŠUM

Opýtali sme sa... (sami seba)

Čo vám napadne, keď vám poviem slovíčko ŠUM?

Niečo neujasnené, rušivé... šum lístia... informačný šum... šum zbijačky...

Kto sme?

Študenti a absolventi bratislavských vysokých škôl najrôznejšieho zamerania. Momentálne prevládajú absolventi.

Čo robíme?

Každý niečo iné. Niektorí koordinujú činnosť UPC, iní študujú a niektorí zarábajú na prežitie. A k tomu všetkému (akoby sme nemali čo robiť) sme začali pripravovať televíznu reláciu. Samozrejme, z toho vyplýva, že sa všetci úporne snažíme, aby sme za mesiac stihli natočiť dosť a aj dosť dobrého materiálu na 26 a pol minúty, ktoré nám poskytuje STV 2.

Kto za to môže?

Juraj Drobný, Ján Heteš a Maťo Lišhák. Jednoducho povedané, zástupcovia spoločnosti LUX communication. V septembri 1998 prišli s otázkou, či by nebolo dobré vytvoriť reláciu, ktorá by vyplnila biele miesto medzi divákmi - tínedžermi a starší-

mi divákmi, ktorí už "svoje" relácie majú. Odpovedali sme kladne. A tak sa v apríli 1999 objavil na obrazovke prvý ŠUM.

Prečo ŠUM?

ŠUM je skratka troch slov, ktoré by mali charakterizovať naše zameranie: študentský univerzitný magazín. Do projektov pre rôzne inštitúcie sa nám podarilo vytvoriť pomerne výstižnú oficiálnu charakteristiku: ŠUM je magazín, ktorý má nenásilným spôsobom informovať o všetkom, čo sa okolo nás deje v spoločenskom a najmä v univerzitnom živote, a využívať nové výrazové formy evanjelizácie prostredníctvom televízie. Cieľom tejto relácie je oslovenie doposiaľ neoslovene skupiny.

Pre koho a o čom je ŠUM?

Pre všetkých, ktorých zaujíma život a dianie v najmladšej vrstve slovenskej inteligencie. Teda najmä pre študentov vysokých škôl. Snažíme sa podávať aktuálne informácie, týkajúce sa rôznych možností (práce, štúdia, pôžičiek, cestovných zliav, a pod.), mapovať aktivity vysokoškolákov a súčasne nezabudnúť na "boľavé miesta" študentského života (nie len v Bratislave), ktorý je nerozlučne spätý so značnou dávkou humoru a rece-

sie. (Za dôkaz by sa dala pokladať rubrika Blbosť mesiaca.)

učíme za pochodu, ale najmä v oblasti medziľudských vzťahov.

A čo tá evanjelizácia?

Viac-menej ustálená štruktúra relácie obsahuje tri hlavné časti: Potulky (reportáž o istej akcii alebo istom probléme), Infoblok (o aktuálnych možnostiach) a príspevok "Na svätú tému". Zaoberá sa kresťanskými spoločenstvami, zameranými na charitatívnu činnosť, s ktorými študenti aktívne spolupracujú alebo ich sami vytvárajú. Ďalší priestor pre duchovný rozmer relácie poskytuje minirubrika s názvom Myšlienôčka, ktorá, napriek doterajšej rôznorodosti účinkujúcich, v sebe vždy priniesla isté poslanstvo.

Čo z toho máme?

Niekedy nervy, ale väčšinou radosť a dobrý pocit, že sa "aspoň niečo" spravilo. (Ak niekoho zaujíma finančná stránka – sme platení tou najstabilnejšou menou – „vatikánskou“.) Okrem toho treba povedať, že práca na ŠUM-e je obrovskou školou. Nielen v oblasti televíznej tvorby, kde sa

Budúcnosť?

Uvidíme (aj my, aj diváci). Máme za sebou prvé tri časti (s veľkým počtom prebdetých nocí v strižni), akú takú stabilizáciu tvorivého tímu, no a trochu skúseností. Pred sebou ďalšie časti a ďalšie prebdeté noci, ale (aspoň dúfame) s novými spolupracovníkmi, ktorí by vniesli do relácie (aj medzi nás) isté oživenie. Spoločenstvo, ktoré je uzavreté, má často "ponorkovú tendenciu" – ísť ku dnu.

Myšlienôčka?

Ak je niečo dosť bláznivé, (možno) je múdre byť pri tom.

(Dakujeme Novým Dimenziám, že nám poskytli priestor, aby sme sa mohli verejne porozprávať sami so sebou. ŠUM-áci)

Čierna tvár Ameriky

Spojené štáty americké sú len jedny z vyše 190 štátov sveta, ale práve k tejto krajine zaujíma väčšina ľudí u nás viac vyhranený postoj, ako ku ostatným krajinám. Dôvodov je pochopiteľne veľmi veľa.

Amerika prijala v posledných dvoch storočiach mnoho slovenských vysťahovalcov a Pittsburgh bol ešte pred päťdesiatimi rokmi najväčším „slovenským“ mestom (alebo správne povedané mestom, v ktorom ste mohli nájsť viac Slovákov pokope, ako v ktoromkoľvek meste na Slovensku). Ďalších takmer päťdesiat rokov nám zase budovateľsky vtíkali do hlavy, že imperialistická Amerika je zahŕňajúci konglomerát všetkých skutočných i potenciálne existujúcich ohavností, ktorý nášmu veselo prekvitajúcemu spravodlivému zriadeniu zďaleka nesiahá ani po členky. Po novembri 89 zisťujúc, že autori podobných múdrostí mali značné medzery v anatómii a ešte vo všeličom inom, pohlcuje nás obrovský boom amerikanizmu. „Vždy“ sa nalievame Coca Colou, žujeme žuvačky, aby sme zistili ako dlho trvá americká kvalita, hltáme všetko čo nám bolo toľký čas odopierané, a tak niet divu, že je nám z toho veľmi zle. Aká je teda Amerika? Je to novoveký Babylon prázdnej komerčnosti alebo vzor spravodlivej demokracie?

Nuž ako sa hovorí lepšie je raz zažiť ako stokrát počuť. Pred pár rokmi mali dvaja študenti Prešovskej Univerzity Marek a Maťo možnosť celý rok skúšať, „ako chutí Amerika“. „Prvoradým dôvodom, prečo sme sa rozhodli pre tento pobyt bolo, že ako študenti anglického jazyka sme sa jednoducho chceli poriadne naučiť po anglicky“, začína rozprávanie Marek. „A to sa dá mimo anglicky hovoriacej krajiny len vo veľmi obmedzenej miere“, pridáva Maťo. Marek a Maťo pracovali ako animátori pri Saleziánskom mládežníckom stredisku v Bardejove, a keď sa od americkej rehoľnej sestry Ann, ktorá bola na návšteve na Slovensku dozvedeli, že túto činnosť môžu ako dobrovoľní misijní pracovníci vykonávať aj za veľkou mláku, rozhodli sa spojiť „užitočné s užitočným“. „Všetky vybavovačky sa vliekli hrozne dlho“, vysvetľuje Maťo. „Do Salesian provincial center sme faxom poslali všetko potrebné, ale rozhodná odpoveď prišla až po niekoľkých mesiacoch, keď sme už ani nedúfali, že sa tam dostaneme“. Nakoniec sa to predsa len podarilo a v októbri '95 dvaja misijní dobrovoľníci zo Slovenska pristávajú na newyorskom letisku. Na prijatie a prvé dni sa rozhodne sťažovať nemohli. „Kým nás prideliť na naše budúce pôsobisko, strávili sme dva týždne v provinciálnom dome New Yorku. Bola to „typická“ Amerika - bazén, telka, hamburger a nič nerobenie“, spomína Marek. „Samozrejme, boli sme si vedomí, že celý náš pobyt taký nebude. Čoskoro nás poslali do saleziánskeho oratória do Birminghamu.“

Birmingham

Birmingham, najväčšie mesto štátu Alabama, je trošku z iného súdka ako New York, aj keď sú tam určité podobnosti. Ktovie prečo majú Američania slabosť pre monumentálne kovové sochy. Na dominante Birminghamu, hore Red Mountains, sa v póze Sochy slobody vypínala 7 metrov vysoká železná socha antického boha kováčov Vulkána, ktorá symbolizuje hutnícky a železiarsky charakter mesta. Prosperita mesta vyrástla úžasnou rýchlosťou vďaka šťastnej okolnosti, keď sa v jeho blízkom okolí našli ložiská čierneho uhlia, železnej rudy, bauxitu a mnohých ďalších, pre priemysel dôležitých nerastov. Veľké priemyselné aglomerácie však všade na svete prinášajú aj nemalé problémy a aj tu sú výstavnosť a lesk veľkomesta patrične pocukrované prachom z uhoľných baní či popolčekom vznikajúcim pri výrobe železa. Birmingham bol prvým mestom v USA, kde kvôli kritickej koncentrácii smogu federálne orgány roku 1971 zastavili prevádzku najväčších tovární.

Salezíani po americky

Typickým fenoménom pre americké veľkomestá sú ich prímestské štvrte s nie príliš dobrou povestou. V Birminghame tieto štvrte, s prevažne černošským obyvateľstvom, sa snažia zachovať si čo najväčšiu mieru samosprávy, nezávisle od mesta. Do jednej takejto štvrte – Gate City, boli pridelení aj naši dvaja dobrovoľní pracovníci. Sú tu tri saleziánske strediská, ktoré ponúkajú miestnym teenagerom možnosť dobrého využitia voľného času. „Privítanie bolo dosť prekvapivé. Nikto nám nevysvetlil ako také stredisko funguje, aké sú pravidlá a zásady. Od začiatku sme boli odkázaní len a len sami na seba“, hovorí Maťo. „Náš deň začínal o pol siedmej ráno. Po svätej omši a raňajkách sme do obeda mali voľno, ak nebolo potrebné niečo vybaviť alebo pomôcť pri drobných stavebných prácach. Najrušnejšia časť dňa začínala okolo druhej, keď sa miestnym školákom skončila škola. Niekedy sa do strediska prišli zahrať stolný tenis, basketbal a iné hry, aké sa zvyknú hrať v podobných zariadeniach. Stávalo sa že prišlo až 60 detí, niekedy prišli iba traja. Úlohou dobrovoľných pracovníkov bolo dozerať na deti, udržiavať plynulý chod a poriadok oratória. Ku podivu to nie je až taká všedná práca, ako by sa mohlo na prvý pohľad zdať. Aspoň v Gate City nie.

Black and white

Ako sme spomenuli, v Birminghame tvoria takmer polovicu obyvateľstva černosi. V 60-tych rokoch patrilo mesto k hlavným ohniskám hnutia Martina Luthera Kinga za práva čiernych. V tom čase boli vzťahy medzi čiernymi a bielymi mimoriadne napäté. Počas 70-tych rokov sa postupne zlepšujú a roku 1979 sa Richard Arrington stáva prvým birminghamským starostom čiernej pleti. Napriek tomu majú tieto vzťahy stále ďaleko od bratskej lásky a černosi, hlavne v čisto černošských štvrtiach (akou je aj Gate City), neradi vidia belochov. „Mal som možnosť presvedčiť sa o tom na vlastnej koži,“ vraví Marek. Raz v klubovni všetci na okamih strpli a upriamili zrak na dvere. Marek bol otočený chrbtom k dverám, takže nevidel, čo sa tam dialo a nevyšimol si nič zvláštne. Až po chvíli sa dozvedel, že vo dverách sa objavil akýsi mladík, ľahostajným pohľadom si premeral prítomných a odhrnul si bundu tak, aby každý videl veľký revolver za opaskom. Vzápätí však odišiel. Jedno vystrašené dievčatko na to Marekovi povedalo: „Vieš čo sa mohlo stať? Bol si jediný biely v miestnosti.“ Kriminalita v Gate City je veľmi vysoká. Funguje tam viacero gangov, ktoré sa nazývajú podľa farieb – červený, modrý... atď. Nie je nijakou zvláštnosťou vidieť u 12-13 chlapcov zbraň a podobne je to s drogami. „Mladí ľudia akoby mali v sebe zakódované, že sa tridsiatky nedožijú, akoby počítali s tým, že buď ich niekto zastrelí alebo sa predávajújú“, hovorí Maťo. Ľudia, prostredie a atmosféra sú ako vystrihnuté z filmu Philadelphia. O zmenu k lepšiemu sa snažia viaceré cirkvi – katolíci, protestanti, baptisti, práve zakladaním mládežníckych centier, ktoré ponúkajú alternatívu oproti pouličnému životu. Centrum Gate City založil salezián Sean Runny, ktorý celé svoje detstvo prežil v podobnom prostredí. Dobrá myšlienka sa podarila realizovať, no stále ostáva mnoho problé-

mov. „Veľký sen – málo ľudí“, charakterizuje ich Maťo. „Počas prvých mesiacov, kým sme sa zabehali, bolo toho na nás veľa a bolo to veľmi vyčerpávajúce. Situácia sa zlepšila s príchodom ďalších dobrovoľníkov z Kanady a hlavne bohoslovca Toma Mayera, ktorý tam pracoval na diplomovej práci o pastorácii mládeže“, rozpráva Marek. Vytvorila sa výborná slovensko-kanadsko-americká partia a odvieďla medzi deťmi a mladými v Gate City kus dobrej práce. Marek s Maťom mali možnosť zdokonaľovať sa v angličtine a na oplátku oboznamovali ostatných s tradíciami starej, dobrej Európy. Akcie typu „Let's polka“ alebo „Let's čardáš“ sa tešili, hlavne u kanadských dobrovoľníčiek, mimoriadnemu záujmu.

Never again

Rok ubehol pomerne rýchlo. Dobré dni, plné srandy, sa striedali s menej dobrými (akým bol napr. deň výletu do Halloween parku, kde deti namiesto, aby sa strašidiel báli, začali ich naháňať a dokonca biť), ale snád ešte stále veselými, s dňami vyslovene neprijemnými (keď napr. hromadnú bitku musel ukončiť zásah polície). Vtedy sa o srande dá hovoriť len s niekoľkoročným odstupom (aj to len dosť ťažko). Na otázku, či by chceli stráviť dobrovoľníckou prácou v USA ešte jeden takýto rok, odpovedá Marek: „Bolo to veľmi ťažké, hlavne na psychiku, ale keby som dopredu vedel do čoho idem, možno by som sa na to znovu podujal.“ Jeho odpoveď však svojou presvedčivosťou znie skôr ako „never again“, každopádne si obaja cenia nezaplatiteľnú životnú skúsenosť snád viac, ako ziskajú znalosť angličtiny. Niektoré ich príbehy o gangoch či strelbe pôsobia až neuveriteľne, odstrašujúco. Niet divu, aj v provinciálnom dome v New Yorku pri návrate domov nad ich rozprávaním len neveriacky krútili hlavou: „Toto ste zažili v Amerike?“ Určite to svedčí o tom ako ťažko sa „vyhraňuje“ postoj k veciam vzdialeným tisícky kilometrov a známym zväčša z filmu a reklamy. V každom prípade čierno-bielý pohľad na mnohokrát Ameriku je ďaleko od reality a stále platí, že je lepšie raz zažiť ako stokrát počuť.

Martin Novák

Čistý

„Nie je dobre byť človeku samému.“ (Gn 2, 18)

O tejto pravde sa presviedčame každodenne. Stretávame sa s inými ľuďmi a vytvárame medzi sebou vzťahy. Zdravo rozmýšľajúci ľudia v našom kultúrnom kontexte uznávajú rovnocennosť muža a ženy. Uvedomujú si však i rozdielnosť medzi oboma pohlaviami.

Žena má niečo, čo nemá muž, muž dopĺňa to, čo chýba žene. Akoby sme kompletnosť, plnosť bytia prežívali najintenzívnejšie v partnerskom vzťahu muža a ženy. Či si to priznáme alebo nie, túžime po niekom, s kým by sme mohli vytvoriť tú tajomnú jednotu. V partnerskom vzťahu prijímame i odovzdávame. Nie hocičo, ale naše pravé ja. Nielen čiastočne, ale úplne. Ide o vzťah, v ktorom nehovoríme o mužovom ja a ženi-nom ja, ale o spoločnom my. Predpokladom takéhoto zjednotenia je, že si nájdeme vhodného partnera.

Čas „chodenia“ je časom vzájomného spoznávania. Všimame si záujmy, povahu, hodnoty, životný štýl toho druhého. Chceme byť spolu, lebo sa máme radi a je nám spolu dobre. Nevieme presne vysvetliť, prečo je to tak a nie je to ani také podstatné. Lásku nepotrebuje zdôvodňovať. Robí nám radosť, ak ju

môžeme prejavíť a ak nám ju prejaví náš partner. Máme dušu i telo a tak chceme lásku prejavíť aj fyzicky. Diskutovanou témou je, či dosiahnutie fyzického spojenia, fyzickej jednoty, je niečím, čo je vymedzené len pre stav manželský alebo je prirodzeným pokračovaním predmanželského vzťahu.

Predmanželská čistota, zdržanlivosť, nemá zmysel pre toho, kto vníma manželstvo len ako formalitu, ako záležitosť „na papieri“. Teda je to opäť otázka hodnôt a tiež toho, s akou podobou manželstva a rodiny sa človek stretol. Ak veľa mladých ľudí nepozná správne manželstvá, ktoré by ich povzbudili svojím príkladom, ak je také vysoké percento mladých z rozvrátených rodín alebo z rodín, ktoré sa ako rodiny tvária, ale vnútorné vzťahy skrachovali, potom sa skutočne niet čo čudovať, že manželstvu a hodnote rodiny neveria. Stojí pred nami veľká úloha. Pokúsiť sa opätovne nájsť pravú hĺbku manželstva a s ním súvisiacej rodiny. Pokúsiť sa nevidieť len to zlé. Jeden padajúci strom narobí viac hluku ako celý les okolostojacich.

Fyzické spojenie nemá byť len užívaním toho druhého, ale vzájomným dávaním. Postoj k sebadarúvaniu pramení zo sebaúcty. Je prejavom toho, že prijímam toho druhého bezvýhradne a zároveň prejavom maximálnej dôvery (najmä u ženy). Bezvýhradné prijatie zahŕňa aj prijatie plodnosti partnera.

vztáh

Pokiaľ začnú páry fyzicky spolunažívať pred manželstvom, mnohé sa k sebe pripútajú len na tomto fyzickom základe. To im zabraňuje v celkovom spoznávaní toho druhého, a tak sa formujú dvojice, ktoré sa k sebe nehodia. Nepocítia pravé zjednotenie, lebo sa nezjednotili úplne. Nie sú skutočne šťastné, lebo nevedia urobiť plne šťastným toho druhého. Neskôr sa buď rozchádzajú, alebo sa jeden usiluje vyhovieť predstavám druhého zo strachu pred tým, že by ich mohol opustiť partner, na ktorého sa naviazali a bez ktorého si nevedia predstaviť svoj život.

Ďalej fyzickým vzťahom, ktorého cieľom bolo len klamlivé darovanie sa, „dôkaz lásky“, bez prijatia plodnosti druhého (správime to tak, aby si neotehotnela) dochádza k tomu, že dievča sa viac pripútava ku chlapcovi, pričom ona sa pre neho stáva menej príťažlivou, lebo spoznal aj jej posledné tajomstvo. Je to psychologická zákonitosť, prameniaca z rozdielnosti muža a ženy. Pokiaľ sa toto tajomstvo odкрýva na začiatku manželstva, je silným zážitkom pre oboch. Prijatím manželstva sa ľudia zaväzujú starať sa o seba za každých okolností. Manželský sľub nie je len „odriekanou formulkou“, ale ozajstným sľubom. Ak si pred telesným odovzdaním pred manželstvom uvedomujem, že môj partner mi po ňom môže povedať, že sa mu „to“ nepáči, že sa asi k sebe nehodíme a že je koniec, ako môžem akt telesného spojenia prežiť naplno?

Stále prežívajú fámy o tom, že sa k sebe môžu ľudia fyzicky „nehodiť“, a preto si treba pohlavný styk vyskúšať už pred manželstvom. Aj v tejto oblasti sa je čomu učiť. Pri prvom styku ešte nemáme takú „zručnosť“. Niektoré páry na základe toho vyvodzujú, že sa k sebe nehodia a rozchádzajú sa. Okrem toho sa u dievčata objavuje aj strach z neželaného tehotenstva, čo jej často bráni uvoľniť sa. V manželstve majú ľudia celý život na to, aby sa lepšie poznávali aj po stránke fyzickej a zdokonaľovali sa vo svojich telesných prejavoch lásky. Pritom nemusia mať strach z toho, že ak nebudú hneď dokonalí, partner ich opustí.

Jedným z predpokladov pekných, hlbokých vzťahov (a osobitne to platí o vzťahu manželskom) je vernosť. Myslíte si, že sú reálne predpoklady, že manželský partner bude verný, ak nevydržal prežívať predmanželský vzťah čisto alebo ak dokonca striedal partnerov (pričom šlo o uspokojovanie telesných túžob, nie o hľadanie povahovo vhodného partnera)? Isteže nie je vždy ľahké v správnej miere a opatrne dávkovať telesné prejavy lásky. Lenže tu nejde o násilné potlačanie niečoho prirodzeného v človeku. Pohlavný pud, ktorý sa hlási o slovo, nie je nenormálny a nemo-rálny. Pred manželstvom ide o pretransformovanie, istú sublimáciu pohlavnej energie na energiu inej povahy. Aj to je prejav lásky, ak sa viem z úcty k druhému ovládať. Ak sa nenechám absolútne determinovať sexualitou. Ja som predsa pánom svojho tela a nie ono je mojim pánom. Je mojou súčasťou, nad ktorou ak chcem, mám kontrolu. Láska je trpezlivá a vynaliezavá.

Veronika Lagová, foto: Martina Fabianová

Anketa

Čo si myslíš o sexuálnom spolužití dvoch ľudí pred manželstvom? Súhlasíš s ním, alebo si proti?

Robo, 24 rokov

Myslím si, že sexuálny vzťah je taký zásah do intimity človeka, ktorý si vyžaduje od partnerov, aby k nemu došlo po určitom spoločnom dozretí. Znakom toho dozretia je aj vedome „áno“ dané pri sobáší.

Karol, 23 rokov

Myslím, že pre každého, kto chce žiť skutočný život viery je odpoveď na otázku jasná. Je lepšie začať so sexuálnym životom až v manželstve a pred manželstvom sa lepšie spoznávať po iných stránkach, pretože sex je silnou zbraňou, ktorá môže ovplyvniť vzťah a zaviesť ho inde, ako by mal ísť. Sex by mali praktizovať až po dokonalom citovom, nie fyzickom spoznaní sa.

Jano, 36 rokov, ženatý

Nepociťoval som potrebu, ani som ho nepraktizoval. Je to výsostne individuálna vec oboch partnerov ako sa dohodnú. Nie som za, ani proti. Ak môžem odporučiť: O nič skutočne neprídete. Sex je krásny, ale len s partnerom, s ktorým to myslím vážne a keď vážne, tak na celý život.

Andrea, 30 rokov

Som proti sexuálnemu spolužitiu pred manželstvom. Láska v predmanželskom vzťahu musí byť čistá, naplňuje a posilňuje vzťah. Zdržanlivosť je potrebná aj v manželstve. Manželia by mali žiť podľa kresťanských zásad. Manželia si musia uvážiť, koľko detí sú schopní vychovať a užiť. K tomu im pomôže bilingsová metóda.

Denisa, 22 rokov

Tento problém si majú dvojice vyriešiť sami. Záleží na ich dôvere navzájom. Niekedy to však narobí viac zla ako prinesie radosti.

Mariana, 22 rokov

Myslím, že dvaja ľudia by mali spolu začať sexuálne žiť až keď sú si istí, že ostanú spolu. To, že spolu ostanú je isté až vtedy, keď sa zosobášia. Dovtedy ma každý právo odísť z toho vzťahu a ak už predtým spolu spávali, môže ich to poznačiť.

Kvet baletu SND

Žiara reflektorov. Pôvabná Carmen odetá v tylovej sukni, lадné pohyby na špičkách, súhra pohybu a hudby bez slov. Čo sa za touto labuťou krásou skrýva? O dennodennej drine, rozboľavenom tele a nekončnom opakovaní sme sa porozprávali s 25 ročnou sólistkou Slovenského národného divadla, držiteľkou prestížneho ocenenia Kvet baletu za rok 1997, Líviou Hýľlovou.

Kedy a prečo ste sa rozhodli, že budete baletkou?

Bolo to rozhodnutie mojich rodičov, pretože balet sa študuje od deviatich rokov a dieťa v tomto veku nie je ešte schopné rozhodovať o svojom budúcom povolání. Od štyroch rokov som tancovala v ľudovej škole umenia. Dá sa povedať, že z koníčka sa stalo povolanie.

Čo všetko ste museli zvládnuť, kým sa z malého dievčatka stala sólistka baletu SND?

V deviatich rokoch som odišla z domu na internát do Bratislavy a študovala na osem-

ročnom konzervatóriu. Po skončení školy som prijala dvojročný angažmán v Prahe a potom som sa vrátila do Bratislavy. Tu som začínala ako zborová tanečnica, po dvoch rokoch prišli prvé menšie sóla, potom väčšie sóla a nakoniec sa mi podarilo získať sólovú zmluvu.

Ako vplýva na deväťročné dieťa odtrhnutie od rodiny?

Myslím, že je to najťažšie, čo môže dieťa zažiť. V tomto veku je ešte absolútne závislé na rodičoch a potrebuje hlavne materinskú lásku. Pri ťažkom rozvrhu na tanečnom konzervatóriu, bolo pre bratislavské deti veľkou výhodou prísť večer domov a nájsť rodinnú pohodu a harmóniu. Na internáte vychovávateľky nemali šancu nahradiť nám mamy, pretože nás bolo veľa a každé dieťa potrebuje a vyžaduje niečo iné. Bolo to veľmi ťažké. Myslím, že by som svoje dieťa na internát v deviatich rokoch nedala. Na druhej strane, však nebola iná možnosť, pretože je to jediné tanečné konzervatórium na Slovensku.

Je umenie baletu mučením?

Balet je drina. Konzervatóriu však predchádzajú talentové skúšky, cez ktoré by sa mali dostať len deti, ktoré majú talent a danosti na balet. Pre dieťa, ktoré tie danosti nemá, je balet veľkým mučením. Čím väčší cieľ, tým väčšie obete. Kto nemá vnútornú silu a lásku k tomu, čo robí, nevydrží.

Každý človek potrebuje určité zázemie, ktoré ho drží v ťažkých chvíľach nad vodou. Kto bol a je pre vás tým zázemím?

Bola ním samozrejme rodina, hoci bola ďaleko. Raz za dva týždne sme chodili domov. Pretože sme však mali vyučovanie aj v sobotu, domov sme prišli v sobotu o druhej a v ne-

V baletе Deti Titanicu

defu o druhej sme sa zasa vracali naspäť. Dva mesiace prázdnin potom vynahradzovali celý rok. Dnes je mojim zázemím môj priateľ a samozrejme naďalej zostáva na prvom mieste rodina. Viera v Boha mi veľmi pomáha zvládnuť ťažké zamestnanie a rôzne iné problémy, ktoré do môjho života zasahujú.

Aká bola vaša cesta k viere?

Od malička som bola vychovávaná v katolíckej rodine, pravidelne som navštevovala kostol. Na rozdiel od iných detí, ktoré sa po odchode z domu od Boha dištancujú, v mojom prípade to bolo naopak. Keď som sa postavila na vlastné nohy, bola som v Prahe sama a nemala som priateľov ani známych. Rodina bola ďaleko a tak som oporu nachádzala v kostole, kde získavam veľkú silu a energiu, aby som prežila ťažké chvíle. Tam som našla ten pravý pokoj a oddych. Odvtedy prežívam ten pocit silnejšie a stále to rastie. To je moja cesta, ktorou hľadám Boha.

Čo vám dáva najväčší pocit šťastia?

Šťastie je pre mňa relatívny pojem, úplné šťastie je málokedy. Pociťujem to tak, že po chvíľach šťastia príde niečo ťažké. Vždy je to vyvážené. Absolútnym šťastím je pre mňa zdravie. Moje a celej rodiny. Ak by som nemala zdravie, nemohla by som ani tancovať.

Rozmýšľali ste už o tom, čo budete robiť po skončení profesionálnej kariéry v baletе?

Táto otázka sa občas objaví. Čo bude, ak sa zraním? Zatiaľ si na ňu neodpoviem. Je ťažké rozhodovať, pretože mám viac možností v tanečnej sfére. Možno budem robiť čosi úplne iné, ale zatiaľ o tom ešte nerozmýšľam. Uvidíme, všetko má svoj čas.

S akou rolou ste sa najviac stotožnili?

To sa nedá povedať. Každá rola mi vždy prinesie niečo nové a na každú rolu sa pripravujem úplne inak. Choreograf ma najprv zoznámí s krokmi, povie mi, čo predstavujem, a ja sa snažím dať do stvárňovanej postavy to, čo cítim. On ma potom usmerní, či je to správne alebo nie a podľa toho ďalej postupujeme. Je to veľmi ťažké a konečné hodnotenie ostáva na divákovi.

Mávate trému? Ak áno, ako proti nej bojujete?

Pred každým predstavením mám zdravú trému.

Odpadá pri prvých krokoch na javisku, keď sa sústreďujem na výkon.

Ako baletka si musíte udržiavať štíhlu postavu. Podriadujete tomu stravu?

V našom povolání je veľkým rizikom nejesť. Balet je veľká drina. Spálime pri ňom množstvo energie a keď ešte držíme diétu je tam veľké riziko že človek odpadne a zraní sa. Snažím sa rozumne stravovať, ale nijaké špeciálne jedlá. Ak vidím, že pribudne nejaké to kilo dávam si týždennú diétu.

Ako najradšej relaxujete?

Veľmi rada si cez obed pospím, čítam knihy a keď mám cez víkend voľno idem domov, do Žiliny, kde absolútne zrelaxujem. Kedysi som leto využívala na oddych, teraz celé leto pracujem v baletе vo Viedni.

Čo pre vás znamená, že ste sólistkou SND? Je ťažké udržať si toto postavenie?

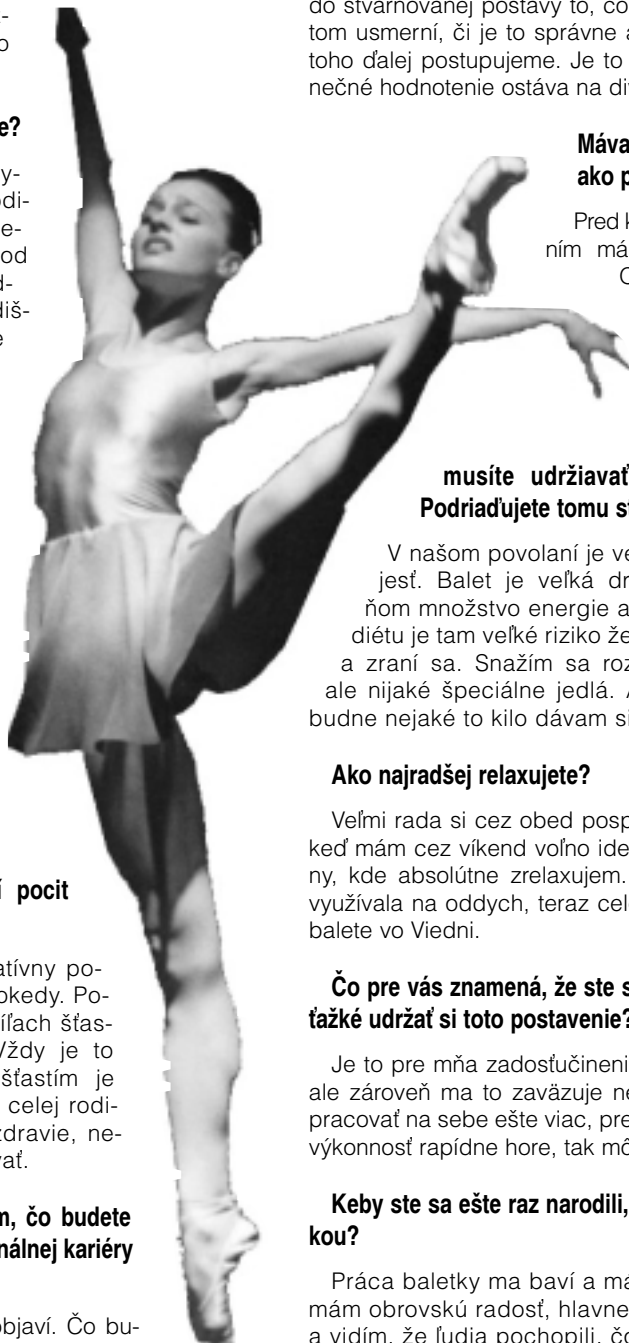
Je to pre mňa zadostučinenie za ťažkú prácu, ale zároveň ma to zaväzuje neuspokojiť sa, ale pracovať na sebe ešte viac, pretože ako môže ísť výkonnosť rapídne hore, tak môže i klesnúť.

Keby ste sa ešte raz narodili, stali by ste baletkou?

Práca baletky ma baví a mám ju veľmi rada, mám obrovskú radosť, hlavne keď dotancujem a vidím, že ľudia pochopili, čo ste im chceli ukázať a sú šťastní. Balet je veľmi ťažký, herci rozprávajú, ale my im musíme všetko predať svojou dušou, svojim pohybom.

Martina Fabianová

Snímky: archív Lívie Hýllovej

Bolo to takto

(iba o trošku zložitejšie) ...

Ako prvý prichádza pustovník Ján z rodu Apponiho. Modlí sa, rozjíma, až sa mu svätá Katarína zjavovať začne. Správa o tom medzi ľud sa rozletí. Najprv len malú kaplnku sv. Kataríny Alexandrijskej, r. pána 1618 bratia Františkáni kláštor majestátny postavila. Mnisi tu žijú - z milodarov, ba aj vlastnej práce. Jozef II. však vydá nariadenie a kláštor v roku 1786 zrušený jest. Odvtedy múry chátrajú a inventár mizne...

Ale o dvesto rokov neskôr ... na scénu nastupuje znovuzrodený „rúd Katarínkov“. Bratia a sestry si každé leto rozložia tábor poblíž Katarínskych múrov. Potom každá družina - toto leto boli 4 - celých štrnásť

dní bráni kláštor i kostol pred hľadajúcim zubom času. Nás bolo dvaatridsať a bojovali sme, keď sa mesiac júl s augustom striedal. Pracovali sme a takto si spievali: „Stojí, stojí kaplnka, zvaná Katarínka, spadol na ňu kameň ... zodvihne kameň, nebude s ňou amen.“

Sme na Slovensku, v chránenej krajine oblasti Malé Karpaty, v okolí Trnavy, stopneme si autobus do Naháča, Dechtíc alebo Dobrej Vody (ľudovo nazývanej „Bon Aqua“). Potom putujeme, až kým sa z lesa nevyvynorí zrúcanina. A sme na „Katarínke“.

Slnko vyšlo, je tu deň, že Boh nás má rád, to viem...

Aj táborka - otec predstavený, dobrodružníci, gazdinky, drábi a felčiarka - nás má rada, ale je pol ôsmej a vstávať sa musí. Ešte pred raňajkami sa treba dostať do vyťaženej latrícky, navštíviť zubáreň - žiaden strach, tam sa chrup iba umýva - a navliecť sa do habitu. Habit je pekné meno pre koнопné vreće s dierou pre hlavu prepásané cingulom - motúzom.

Nááástup na ranné chvály ...

Tie sú dvojaké. Kto chce, ide si chváliť telo - ó, noha moja, či si mi len krásna - kto nie, vyberie sa na „chvály ducha“. Rozložíme sa na lúke čelom k slnku a ďakujeme. Za to, že svieti, že nám je spolu dobre. Prosíme, aby celosvetový zraz komárov odtiahol z Katarínky niekam inam, aby si nikto pri práci neublížil. Potom sa naraňajkuje a hotujeme sa do roboty, lebo ...

Práca šľachtí ...

Pracovať sa začína presne o pol ôsmej. Máme tri možnosti. Číslo 1 - lešenie v kláštore. Najodvážnejšie sestry, ale najmä bratia sa pridajú k Hadebaldovi, ten totiž na lešení šéfuje. Najprv treba zarobiť maltu. Potom po rebríku vyjsť na druhé po-

schodie kláštora. Na plošine lešenia ležia kamene, skúsime nimi vyplniť poškodený múr. Zo strán aj zvrchu, aby mu dážď a mráz ublížili čo najmenej. Na poludnie sa nad lešením usalaší slnko. Niet kam ujsť. V kostole je to trochu inak. Slnko páli cez imaginárnu strechu chrámu do jeho lode, no „kostolníci“ maltou zliepajú kostolné múry a tam ich nedočiahne. „Nechod tak blízko k stene, tie kamene zvyknú padať“ - Sebo tu nie je prvýkrát, a tak mu verím. A napokon - Mikeáš a jeho vykopávky. Keď zavelí: „Vykopávky, za mnou!“, nikto sa neuráža. Ideme za ním. Poniže kostola sa skupinka motyčkami a krompáčmi pokúša odkryť neznámy objekt pochovaný pod vrstvou prvotriedne tvrdej zeme. Väčšinou ctihodné sestry - bratom chýba trezlivosť - kopú a ujúkajú, keď nájdú farebné črepy - možno pozostatky pece, kosti - možno pozostatky ... božemôj! Spolu s dňami sa mihajú aj výkriky radosti, len ja (Sinaria) s Lideou sme si z úlomkov tanierov neúnavne skladali výbavu. Najlepší recept ako zahnať hlad je poctivá práca. Okolo pol ôsmej, keď sa schyľuje k obedu, sa podľa tejto rady správa už len niekoľko najdychtivejších - môj pozdrav patrí najmä Jossemu a Jaurii. A konečne ...

Ham, ham, ham, kroch, kroch, kroch, nech nám čvachce v rypákoch ...

Takto sa na Katarínke praje dobrá chuť. Chuť všetkým a takmer všetko. Lebo naše gazdinky - Irídia, Feli a Vedruna nie sú žiadne amatérky. Kto už nakrmil palacinkami 30 duší, kto uvaril sviečkovú - no a čo, že bola zo sójového mäsa - vie, čo si užili. A tak sa medzi spomínaným mňam a ham a kroch každú chvíľu ozýva: „Chválim gazdinky!“

Šľofík ...

Denná služba umýva ešusy a maxihrnce. Tí čisťotnejší podnikajú výpravu k prameňu - voda studená, ale zato veľa - alebo do sprchy - v nej je voda teplá, ale na Katarínke si ju čo? Na Katarínke si ju šetríme! Ostatní umývanie odložia, aj zajtra je deň a hrajú sa na spiace prasiatka. Až kým ich neprebudia dobrodružníci - Medea a Libo. A ide me sa hrať.

Hu - tu - tu - tu ...

Nezasekla som sa. To je názov hry, ktorú má náš turnus najradšej. Libo mi vysvetlil:

„Každý turnus je iný. Niektorí by sa stále naháňali a druhí by si chceli kresliť alebo si potrápiť logiku.

Ja: „A my sme akí?“

Libo: „Vy ste stredný prúd“.

„Stredný prúd“ sa naháňa, predbieha, maľuje, maskuje sa, vymýšľa bojové pokriky, nacvičuje, lepí hlinené zvieratká, oslavuje prvý máj. Nie je dôležité, čo robíme a študujeme, ako sa v civile voláme. Vieme, že neprší, je dosť dreva na varenie aj do ohňa, naše kamene v kostolnom múra držia.

Vieme o sebe málo, ale všetko, čo potrebujeme a začíname sa mať radi. Kým gazdinky dokončia večeru, hráme sa.

Už deň sa zakončieva, všetko stvorenstvo odpočíva, moja duša, Pane, Ti spieva a chce s Tvojím duchom spočinúť ...

Ešte pred večerou zapálime oheň a presne o pol ôsmej sa najeme. Ešte sa celkom nezotmelo, keď brat Josse - ustanovený poštárom - otvára schránku a číta odkazy. Najviac pošty prišlo od Margarity. Všetci sa pokúšame odhaliť podvodníka, ktorý v mene Josseho posielal zaľúbené odkazy. Metod - otec predstavený - má ešte niekoľko faktických poznámok. Rozdelia sa nočné služby. Sú tri a prvá sa začína asi o desiatej. „Romantická“ služba nie je služba, ale odmena. Všetci ešte sedia okolo ohňa a trápia gitary... nočná optika sa hlási ... ač mám spánek bežný ... řekl, láska má já stůnu já viděl divoké koňe ... nevzlykej, to nejsou bubáci ... Od polnoci nastupují tzv. „realisti“. Musia dávať pozor, aby nevyhasol oheň. Okolo druhej sa budí tretia dvojica, nastupuje na poslednú - „psiu“ službu. Veľmi rada by som vám ju opísala, ale tú svoju som hanebne prespala. Nadránom slnko začne obľizovať stredoveké múry Katarínky, je pol ôsmej, ukazuje sa krásne - už zase. Žžžuch, otvárajú sa prvé zipsy a zo spacákov spolu s nami uniká nočné teplo.

Soňa Bartovičová

Nepísané pravidlá Katarínkov:

1. **Nepýtaj sa, koľko je hodín. Aj tak je stále pol ôsmej.**
2. **Zabudni, ako ťa volajú doma. Žiadny Stano, ale brat Serafín, žiadna Zuzka, ale sestra Zeralis.**
3. **Každý vie kresliť, rúbať drevo, spievať aj murovať.**

Anketa

Otázky:

1. Čo si myslíš o Slovákoch?
2. Ako môžeš Ty, ako mladý veriaci(a), prispieť k zlepšeniu vzťahov medzi národmi v Európe?
3. Čo bolo pre Teba najkrajším zážitkom počas tohto týždňa?
4. Chcel(a) by si niečo odkázať čitateľom Nových Dimenzií?

Petras, 22 rokov, Litva

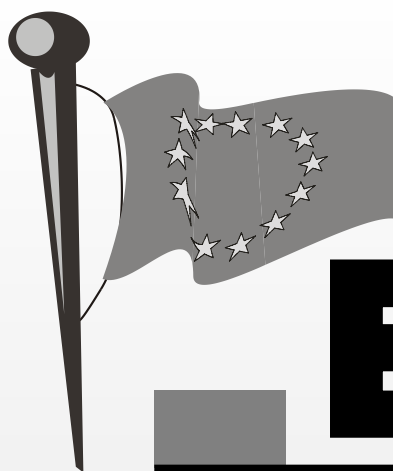
1. Sú veľmi priateľskí, medzi sebou aj voči iným národom.
2. Môžem sa zúčastňovať na podobných akciách ako je Eurotreff a potom pestovať osobné kontakty.
3. Najväčším zážitkom bolo pre mňa toto veľké spoločenstvo mladých ľudí, ktoré som prežíval najmä počas svätých omší.
4. Budte priateľskí a šťastní!

Andre, 21 rokov, Holandsko

1. Sú priateľskí, dobre sa s nimi rozpráva.
2. Myslím, že ľudí spája najmä spoločná viera, preto sa môžem snažiť o rozvoj svojej viery.
3. Teším sa, že som mohol spoznať toľko mladých z iných národov.
4. Prajem im, aby sa im vždy dobre darilo.

Michi, 23.rokov, Rakúsko (spoluorganizátor)

1. Sú živí, dobrí speváci, majú veľa elánu a sú otvorení.
2. Práve tým, že pomáhame s organizáciou Eurotreffu. Ďalšou možnosťou je organizovanie rôznych výmen.
3. Pre mňa je zážitkom najmä spolupráca medzi nami. To, že spolu pracujeme a zabávame sa a každý sa tu cíti prijatý tými ostatnými.

Euro

Don Bosco Haus vo Viedni sa tretí augustový týždeň naplnil hlasmi hovoriacimi rôznymi jazykmi. Jeden hovoril, ďalší spíkoval, tretí šprechoval, štvrtý parleoval, ďalší mluvil a možno niekto aj hutorel. Druhý Babylon?

Našťastie sa všetci vďaka angličtine a ľudovým tlmočníkom aj dohovorili. A čo sa vlastne v tom čase vo Viedni stalo? V týždni od 16. do 22. augusta sa tu uskutočnilo stretnutie saleziánskej mládeže. Stretlo sa tu dokopy 150 mladých ľudí zo 14 krajín Európy. Slovensko zastupovala skupina 23 ľudí zo Senca a Šaštína, čo bola druhá najväčšia skupina. V šaštínskej časti výpravy však boli občania z celej Slovenskej republiky a samozrejme sa tam nestratil ani východniar. Atmosféru tohto podujatia pocítili aj samotní Viedenchania. Všetci, ktorí prechádzali cez námestie svätého Štefana, nemohli neobísť skupinu mladých ľudí, ktorí sledovali belgickú skupinku, ktorá na námestí predvádzala naživo africké Safari. A svojou piesňou o orangutanoch a krokodíloch nakazili pravdepodobne všetkých okoloidúcich. Táto pieseň sa stala dokonca neoficiálnou hymnou stretnutia. Táto belgická show sa však nepáčila jednému príslušníkovi rakúskej polície, ktorý sa snažil belgickú skupinu utíšiť. Tá sa síce utíšila, ale z dobrej nálady to nikomu neubralo a všetci sa veselili v tichosti. (Pravdepodobne aj v Rakúsku poznajú vtipy o policajtoch – pozn. ND.). Okrem neoficiálnej hymny, ktorá vznikla veľmi spontánne malo stretnutie aj jedno oficiálne heslo: "Vysnívaj si svoj život a ži svoj sen!" V duchu tohto hesla sa niesol aj celý program Eurotreffu. Už v prvý večer stretnutia sa snívalo. Sála Dom Bosco Hausu sa zmenila na jednu veľkú spálňu. Organizátori tzv. Dream team snívali sny, do ktorých videli všetci. Ich sny sa premietali pomocou videoprojektora na veľké plátno. A účastníci si uvedomili, že na čo človek myslí, to sa mu aj prisní. Ale počas Eurotreffu sa sny účastníkom nestihli snívať, pretože program bol nabitý a večery sa predlžovali takmer až do rána. Každého z účastníkov zadeliili organizátori do skupinky, ktorá sa počas týždňa viackrát stretla. Na týchto stretnutiach sa hovorilo o snoch, viere a osobnom živote. Okrem toho boli súčasťou programu aj workshopy. Tu si každý mohol vybrať z bohatej ponuky činnosti: výroba tričiek, klobúka z ovčej vlny, výzdoba sviečok, liturgický tanec, návšteva rakúskeho parlamentu, lezenie na umelú stenu, výlet Neusiedlersee a mnohých iných. Jedným z najväčších okamihov celého programu bola netradičná orientačná hra v meste, pri ktorej neobvyklým spôsobom účastníci spoznávali rakúske hlavné mesto. Keď došli k vykopávkam z rímskych čias, museli dokonca vykopávať z pies-

treff

ku záhadné figúrky. Počas netradičnej prehliadky si dokonca pri soche Johanna Strausa zatancovali aj tradičný viedenský valčík. Aj večerné programy stáli zato. Európska mládež bližšie spoznala slávneho Muldera a ešte slávnejšiu Scullyovú a pomáhali im v úmornom hľadaní pána X po celej Európe. Podstatné však nebolo to, že sa napokon našiel, ale to, že sa medzitým predstavili svojim programom všetky zúčastnené krajiny (Slovenky však na javisku márne hľadali talianskych chalanov). Osobitné miesto v programe malo vyčlenené Belgicko. Pretože bolo ťažiskovou krajinou, malo na predstavenie jeden samostatný večer. Počas neho zorganizovali súťaž o miss a mistra Flámska (doteraz nechápeme prečo iba Flámska a nie celej Európy). Slováci však nevyhrali, lebo im chýbali zemepisné vedomosti istého nemenovaného redaktora Nových dimenzií. Piatkový večer strávili hostia podujatia v Dóme sv. Štefana. Konala sa tu slávnostná bohoslužba, ktorú celebraval viedenský biskup Schwarz. Jej úvod bol veľmi netradičný. "V mene Saleziánov Don Bosca...", začal sv. omšu viedenský biskup. O deň neskôr Eurotreff vyvrcholil bálom národov. Kto šiel spať, mal smolu, lebo zábava naozaj stála zato. A zaspal aj pre Slovákov a ďalších Európanov netradičný východ slnka nad Viedňou. A keď slnko vyšlo, všetci sa rozišli do svojich domov a spomínajú na viedenské stretnutie až do dnes, ak medzitým nepomreli. A okrem toho aj snívajú svoje sny, ktoré si počas týchto krásnych dní vysnívali.

Katarína Ivančová

4. Aby prijímali ľudí takých, akí sú.

Jasna, 19 rokov, Slovinsko

1. Normálni, ako všetci.
2. Môžem sa snažiť nadviazať osobné kontakty.
3. Cítila som, že nás všetkých niečo spája a to bol najlepší zážitok.
4. Aby skúsili ísť na podobnú akciu, a tak pomohli zjednocovaniu Európy.

Dave, 24 rokov, Belgicko

1. Sú sympatickí, veselí, ale vedľa sa aj vážne porozprávať. Mal som pocit, že majú silnú vieru.
2. K zblížovaniu národov podľa mňa prispievajú stretnutia ako toto, lebo pomáhajú, aby sa ľudia medzi sebou viac rozprávali o svojej kultúre a svojej viere.
3. Bolo toho viac: práca v malých skupinkách, modlitba za mier, večerné programy.
4. Aby sa naučili povedať druhým dobré veci, napríklad: "Mám Ťa rád:", lebo to málokedy povieme.

Nadine, 17 rokov, Nemecko

1. Normálni, takí ako my.
2. Je potrebné viac sa spolu rozprávať a tolerovať iných.
3. Mám úžasný zážitok z toho, že som spoznala toľko ľudí.
4. Skúste pristupovať ku každému bez predsudkov.

Luisa, 27 rokov, Poľsko

1. Dá sa s nimi hneď porozprávať.
2. Najprv treba prevychovať rodičov, aby k tolerancii medzi národmi vychovávali svoje deti.
3. Veľmi sa mi páčilo, že ľudia z rôznych národov dokázali vytvoriť také spoločenstvo.
4. Aby každý deň odkrývali to, čo je v nich najlepšie a aby to darovali druhým. S darovaním treba začať od seba, nečakať, kedy začne ten druhý.

Pod Tatrou sa *blýska...*

Prvé zvesti o novom gospelovom festivalu sa objavili na začiatku roka a boli veľmi zaujímavé. Spolu s týmto festivalom sa začal skloňovať koncert americkej skupiny Petra. V apríli sa spresnil program (to už bolo jasné, že z Petry nebude nič) a objavila sa internetová stránka a o mesiac už viseli prvé plagáty. No a v piatok 25. júna sa nový slovenský gospelový festival stal skutočnosťou.

Na druhý deň (Campfest trval až do 27. júna) som sa na večerný program vybral aj ja. V rázovitej slovenskej obci Východná pod majestátnymi tatranskými štítmi už bolo všetko v plnom prúde. V areáli, kde sa každoročne koná jeden z najväčších európskych folklórnych festivalov, už bolo rozložených niekoľko stovák stanov. Tri z nich (podobnosť s

Mt 17, 4) sa nedali prehliadnuť. Neslúžili totiž na spanie, ale na program. Jedno menšie cirkusové šapito pre 700 ľudí a dva menšie pre cca 300 campfestákov. Samozrejme veľký amfiteáter (kapacita 8 000) tiež nezaháľal. Poučený www stránkou som vedel, že niekoľko avizovaných skupín zrušilo na poslednú chvíľu svoju účasť (Atlanta, Kompromis, Slovenský Continentals Singers), no program bol aj tak riadne preplnený. Prvý večer a neskorú noc (či skoré ráno?) bavili publikum známe slovenské kapely Adriel, či Attack, ale najmä americký rockový hosť skupina Far from Luke. Najväčšie hviezdy sa mali predstaviť v sobotu: ostravská Archa N, pražské Bez iluze, ale najmä nemecká metalová kapela Lightmare. Prvé dve prekvapenia som zažil pri vstupe: dostal som polovičnú zľavu na denný lístok (plná cena 100 Sk) – s vysvetlením, že už stihnem vlastne len poldenný program (hoci práve ten bol najlepší), na druhej strane chceli odo mňa vedieť meno a priezvisko. Na to som vyfasoval žltú kartičku (na každý deň bola iná farba, ako permanentka – za 290 Sk - bol náramok) so svojim menom a mohol som sa začať obzerať okolo seba. V areáli nechýbal stánok banskobystrickej Rosy s množstvom gospelových CD a kaziet, stánok s kresťanskou literatúrou, a kopec stánkov s občerštením od výmyslu sveta (okrem alkoholu, ktorý bol v celom areáli prísne zakázaný), lebo stravu si musel obstaráť každý sám. V plnej permanencii bolo futbalové ihrisko, volejbalový kurt aj basketbalový plácok. Okrem toho bežal prakticky non-stop program vo všetkých troch stanoch. No nielen muzikou a športom boli campfestáci živí. Nechýbalo divadlo: klasické, tanečné, pantomíma, žongléri..... Tu a tam bolo aj nejaké filmové predstavenie, ba nechýbala ani protidrogová prednáška. Približne 1 500 účastníkov, prevažne teenagerov resp. mladých do 25 rokov, si mohlo neustále vyberať z neuveriteľne širokej ponuky. Medzitým sa zaplnil amfiteáter a začal hlavný večerný koncert. Amfík som sa začali rozliehať decibely živšej muziky, do padajúcej tmy blýskali reflektory na pódiu, a medzi mladých sa vplýžil mrazivý vzduch z tatranských dolín. Mladým to však evidentne nevadilo. V skvele gradovanom programe české kapely Archa N a Bez iluze rozohrali všetkých, ak predtým nechytili kľče od smiechu pri vstupech Jana Vecana. Ten spolu so svojim priateľom (sorry, meno som nezachytil) pri odovzdávaní cien

CampFest

za športové súťaže, či losovaní ankety predviedli také šou, že Jožo Pročko by mohol len bezmocne závidieť. Ale potom prišla jóbovka: Lightmare neprišli. A tak sa mierne sklamaní diváci začali hromadiť pol hodinu po polnoci pred veľkým stanom. A urobili veľmi dobre. To, čo predviedla skupina Žongléry v stane zaplnenom do posledného milimetra štvorcového, bolo podľa mňa určite jedným z vrcholov festivalu. Dvojhodinový gejzír klauniád a pantomím v podaní skvelého míma Klause a akrobacii jeho kolegu Marca, za výdatného „zneužívania“ (ne)dobrovoľníkov z publika, sa dá ťažko popísať. Snáď len toľko, že Klausove etudy Láska, či Ježišova cesta patria k najsilnejším veciam, aké som kedy videl. Toto duo európskej kvality by sa určite nestratilo ani takom fóre ako je medzinárodný festival pantomímy Kauklar. Dúfam, že ich prof. Sládek niekedy pozve. Na obrovský úspech žonglérov doplatili už vyššie spomenuté české kapely, ktoré hrali svoje druhé popolnočné koncerty v jednom z menších stanov prakticky bez divákov. Ale ako sa na správnych muzikantov patrí, hrali a sami sa pritom celkom dobre bavili. To môžem zodpovedne povedať, lebo som tam asi o tretej nadržanom spolu z asi stovkou nespavcov dorazil a mal som ešte na hodinu o zábavu postarané.

Zatiaľ som nespomenul duchovný rozmer festivalu. Práve tu bola veľká sila tohto podujatia. Veď jeho hlavným mottom bola výzva „Urob svoj krok vpred“. Krok k Ježišovi, krok k blížnym... V areáli bola v non-stop prevádzke kaplnka. Mladým boli neustále k dispozícii ľudia, s ktorými si mohli pohovoriť o svojich problémoch. Každý deň v hlavnom programe nechýbal 20 minútový príhovor a modlitba jedného z duchovných (Stano Gurka, Daniel Fajfer, Sergej Mihál) a nadväzne naň bol dotýčny človek zo svojim týmom vždy počas popolnočného programu k dispozícii v jednom z programových stanov pre každého, kto potreboval radu, pomoc, či modlitbu. Okrem toho bol veľký dôraz položený na praise & worship muziku: semináre, tvorivé dielne, živé vystúpenia zborov.... Veľmi pozitívnym momentom bolo aj množstvo mladých ľudí, ktorí sa neprišli len pozerieť, ale aj priložiť ruku k dielu ako dobrovoľní usporiadatelia.

Keď som spolu s prvými rannými zorami opúšťal Východnú, mal som v duši veľmi dobrý pocit. Campfest sa zaradil k modernému typu gospelových festivalov, ktoré sú spojené s kempovaním a non-stop programom na niekoľkých pódiumoch. Pevne verím, že jeho usporiadateľ hnutie Mládež pre Krista spolu so združením Sieť nájdu dosť odvahy a finančných prostriedkov aj na ďalší ročník (s ešte lepším programom a väčšími gospelovými hviezdami ako toho ro-

Immanuel

ku), a tento festival zapustí svoje korene a získa svoju tradíciu. Rovnako dúfam, že o rok si do Východnej nájde cestu aj viac mladých katolíkov. Tento rok som tam zo „známych“ tvári zahliadol len štáby z Lux média a Šumu a niekoľko „špiónov“ spomedzi organizátorov trnavského Lumenu. Niet sa čoho báť. Zodpovedne môžem vyhlásiť, že evanjelici vôbec nehryzú, hrajú výbornú gospelovú muziku, divadlo, aj pantomímu, dokonca sa s nimi dá o všeličom zaujímavo pokecať, a pekných dievčat tam bolo viac než dosť. A o tom je vlastne ten ekumenizmus, či nie?

Takže o rok na Campfeste 2000 vo Východnej dovidenia!

Drobec, Foto:www stránky kapiel

kapela Tretí deň

„Postihnutí ľudia sú

pokladom Cirkvi“

Jean Vanier

„**S**hendikepovanými ľuďmi žijem 35 rokov a je to pre mňa veľké privilegium.“ Vyznal na úvod stretnutia, ktoré sa v septembri uskutočnilo v Bratislave Jean Vanier (1928), francúzsky filozof a teológ, zakladateľ komunit Archa a Viera a svetlo. Prinášame vám jeho úvahu o mieste slabých a postihnutých uprostred Cirkvi.

„Žijem s mnohými ľuďmi, ktorí nevedia rozprávať, ale rozprávajú ich srdcia. Komunikujú svojimi očami, rukami, úsmevom. Naučil som sa od nich mnoho vecí o sebe, utrpení, Ježišovi a evanjeliu, ktoré otvára naše srdcia. Je veľmi dôležité, aby sme im rozumeli, rovnako ako keď žijeme s chudobnými ľuďmi, je potrebné aby sme pochopili ich túžby, potreby a nádeje. Apoštol Ján vo svojom evanjeliu opisuje stretnutie Ježiša s človekom, ktorý bol od narodenia slepý. Jeho učeníci sa ho pýtali: „Rabbi, kto zhrušil - on, alebo jeho rodičia, že sa narodil slepý?“ (Jn 9, 1-3). To je prirodzená otázka všetkých rodičov, ktorým sa narodí poškodené dieťa: Prečo my? Prečo sa to stalo práve nám? Ježiš učeníkom odpovedá: „Nezhrešil ani on, ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.“ Čo je to za dielo Božie, ktoré sa má prostredníctvom hendikepovaných realizovať na nás a hlavne v nás?

Je to Božia láska, ktorá nám hovorí, že Ježiš nás miluje takých, akí sme. Či sme mladí alebo starí, nadaní alebo menej nadaní, zdraví alebo chorí, či sa vieme dobre modliť alebo menej dobre, na tom nezáleží. Ježiš nás miluje takých, akí sme. Ak si to uvedomíme, túžime lásku obetovať. Do našej komunity sme pred niekoľkými rokmi prijali Antónia, ktorý 20 rokov prežil pripútaný na nemocničné lôžko. Chlapec nemohol používať ruky ani nohy, nevedel rozprávať, potreboval kyslíkovú liečbu a bol vyživovaný sondou do žalúdka. Bol to človek - chudák. Keď sme pristúpili k nemu a oslovili ho po mene, jeho oči zažiarili krásnym úsmevom a vtedy bol najšťastnejším človekom. António nemal nijakú veľkodušnú lásku, nebol bohatý, nemal schopnosť byť veľkodušný, pretože nič nemal. Mal iný dar, ktorý nám často chýba. Je to láska - dôvera. Vo svojom vnútri sa zmieril s tým, aký je a z jeho úbohosti žiarila dôvera. Ako my milujeme Ježiša? Nemôžeme byť voči Ježišovi veľkodušní, ale môžeme mu prejavovať svoju dôveru. Aby mal človek v dnešnom svete úspech, musí byť útočný a agresívny. Musí viac pracovať, aby viac zarobil. António ma priviedol do iného, nového sveta. Nebol to už svet súťaže, ale spoločenstva, kde sa snažíme navzájom si porozumieť, naučiť sa nežnosti. Hendikepovaní ľudia ma podstatne zmenili. Mnoho asistentov hovorí, že prišli do Archy pomáhať a nakoniec títo úbožiaci pomohli im, pretože oni

zobúdzajú a dvíhajú naše srdcia. Najzvláštnjšie Ježišove slová sú: „Kto prijme toto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal“ (Lk 9, 48). Čo tým chcel Boh povedať? Prijatť malého Antónia znamená prijať Ježiša. Povedať, že Kristus je ukrytý v Antóniovi je neuveriteľné. Čo chce António? Chce peniaze? Túži po biblických vedomostiach? Chce mať v spoločnosti nejaké výhody alebo postavenie? Nie. António sa pýta: miluješ ma takého aký som? Považuješ ma za dôležitého na tomto svete a v tejto spoločnosti? Ježiš dáva každému z nás presne tú istú otázku. Hendikepované osoby sú pokladom Cirkvi a napriek tomu sa dá povedať, že je to najutlačovanejší národ na svete. Život v Arche a komunite Viera a svetlo nie je jednoduchý ale ak postihnutých ľudí prijímame, oni zmenia náš život, pretože sprítomňujú Boha v našom svete.“

Archa

Archa je názov komunity, ale označuje aj každý dom, v ktorom spoločne žijú zdraví s mentálne postihnutými. Je pre nich záchranou loďou podľa vzoru Noemovej Archy. Hlavnou myšlienkou je poskytnúť chorým nielen službu, ale v otvorenom bratskom spolunažívaní spojiť s nimi svoj život. Žiť spoločenstvo tak, ako žili prví kresťania. Jean Vanier založil prvý dom Archy v roku 1964 v Trosli vo Francúzsku. Inšpiráciou mu bolo priateľstvo s mentálne postihnutým Raphaelom a Philipom, ktorí žili vnútorne izolovaní v prostredí veľkej inštitúcie. Tu Jean Vanier videl potrebu založiť alternatívny spôsob opatrovateľskej starostlivosti.

Archa hľadá trvalý priateľský vzťah vo vnútri malých komunit. Tento spôsob života predstavuje zjednotenie sa v troch rovinách: duchovnej (spiritualita), spoločnom živote a profesionálnej starostlivosti. Sú to kresťanské spoločenstvá založené na ekumenickom princípe snažiacom sa žiť v jednoduchosti a v duchu evanjelia. Archy nevyzdvihujú materiálne šťastie alebo intelektuálny úspech.

V komunite sú všetci povolaní pracovať. Komunita vyžaduje presnú organizáciu a disciplínu. Platí to najmä pre spoločný život, kde treba variť, nakupovať, umývať riad, upratovať, prať, prijímať návštevy, starať sa o chorých, zabezpečiť sponzorstvo, financie...

Pri Archách sa vytvárajú rozličné dielne, aby postihnutí mohli pracovať a rozvíjať svoje zručnosti. Dielne sú miestom spoločnej práce, terapie a hlavne miestom intenzívnych vzťahov asistentov a ľudí s mentálnym postihnutím.

Dôležité miesto v komunite majú spoločné chvíle - spoločná modlitba, výlety, stretnutia, oslavy. Sviatok je pokrmom pre srdcia, vracia nádej a silu, na prežitie utrpenia a problémov každodenného života.

V súčasnosti je približne 105 komunit Archy v 26 krajinách sveta. Najbližšie k Slovensku sú komunity v Poľsku, Maďarsku, Slovinsku a Nemecku. Najviac ich je vo Francúzsku a v Kanade, potom vo Veľkej Británii, USA, Írsku, Taliansku, Indii, Japonsku, Austrálii, Belgicku, Španielsku, Ugande a Pobreží Slonoviny, Filipínach atď.

Viera a svetlo

Viera a svetlo je celosvetové laické ekumenické hnutie, ktoré sa zrodilo z púte v Lourdes v roku 1971. Zakladateľmi sú Jean Vanier a Marie-Hélène Mathieu z Francúzska. Stojí na presvedčení, že každý postihnutý človek je plnohodnotná osoba, a teda má všetky práva: právo byť milovaným, právo na uznanie a úctu svojej osoby a právo voľby, právo na potrebnú pomoc pre rozvoj a rast vo všetkých oblastiach týkajúcich sa tak ducha, ako i tela. Hnutie Viera a svetlo existuje na Slovensku 11 rokov. Postupne sa vytvorilo 8 spoločenstiev (tri v Bratislave, dve v Trnave a po jednom v Nitre, Cíferi a Košiciach), v ktorých pracuje približne po 30 ľudí. Jeho cieľom je pomáhať mentálne postihnutým a ich rodinám nájsť si svoje miesto v Cirkvi a spoločnosti. Členmi spoločenstiev sú postihnutí, ich rodičia, a priatelia. „Pri modlitbách spoločne prežívame radosti i starosti. Rodičia sa pri nich otvárajú svetu a objavujú tam úžasné dary svojich detí“, hovorí hlavná koordinátorka hnutia Milka Bordáčová a ďalej pokračuje. „Keď som prvý krát prišla do spoločenstva, mala som z niektorých detí trochu strach, pretože navonok vyzerali zvlášť. Keď som ich však postupne začínala spoznávať, objavila som v nich duchovnú krásu. Sú veľmi jednoduché a vďačné za každý úsmev. Najviac na nich obdivujem, že sa dokážu tešiť z maličkostí, čo nám, zdravým niekedy chýba.“

Kontakt: Milka Bordáčová, Pekníková 1, 841 02 Bratislava Tel./ fax: 07/643 60 725

<http://www.home.sk/www/archa>

Martina Fabianová, Bibliografia Jean Vanier.: Snímky: autor

Fenomén zvaný Čína

Čína, obrovská krajina s úžasnou históriou, kultúrou, osobitosťami, združujúca štvrtinu obyvateľov našej planéty, doposiaľ stále žijúca v komunistických ideách.....v hrubých obrysoch najvýstižnejšia charakteristika toho, čo sa skrýva pod týmto názvom. O Číne by sa dalo napísať naozaj veľmi veľa.

Hong Kong

Naša cesta viedla do Hong Kongu, kde nás už očakával môj brat a spolu s ním salezián, misionár Laco Stanko, ktorého som poznala ešte z duchovných obnov v Šaštine. Zvítanie bolo srdečné, veď tak často tam krajanov hneď tak nestretnú. Prvý dojem po vystúpení na čínsku zem bol naozaj riadne teplý a vlhký, a po tom, ako som lapila dych, ma naši sprievodcovia uistili, že si čoskoro zvyknem. Stalo sa tak až v nasledujúce dni, ale to som si musela zvyknúť na kruté prechody do kli-

matizovaného metra a budov. No to nám však nemohlo zabrániť v poznávaní tohto významného fenoménu. Hong Kong tvorí polostrov Kowloon, prilehlá časť pevniny zvaná New territories a 255 ostrovov a ostrovčekov v Juhočínskom mori a žije tu 6,3 mil. obyvateľov. V roku 1997 bol Hong Kong opäť vrátený pod čínsku suverenity a jeho samotné fungovanie by sa dalo zhrnúť do tézy „jeden štát - dva systémy“. Používa vysoký stupeň autonómie, s výnimkou zahraničných záležitostí a obrany, za ktoré zodpovedá ústredná ľudová vláda. Samotné mesto charakterizuje vysoká životná úroveň, veď za posledný rok bolo vyhlásené za najdrahšie mesto na svete. Je to naozajstná prehliadka mrakodrapov od výmyslu sveta. Je tu však aj množstvo zelene, parkov, záhrad, obchodov, trhovísk a atrakcií. Do tohto krásneho a kľudného obdobia spoznávania miestnych krás nám však vstúpil nečakaný hosť Hurikán. Za posledných 16 rokov bol najsilnejší a narobil riadnu spúšť. A tak sme si povedali, že radšej utečieme niekam na sever. Naša 30 hodinová cesta viedla cez šesť provincií do Pekingu.

Peking

Tak a to už bola iná Čína, taká, akú sme poznali z obrázkov. Ryžové plantáže, chatrče, ľudia na poliach... Takisto po príchode do metropoly Číny bolo badať úplne iný prístup a iný systém ako v Hong Kongu. Naša prvá cesta smerovala na námestie Tian-an-men, ktoré už zaváňalo prípravami na veľké oslavy päťdesiateho výročia vzniku komunistickej Číny. Číňania sa tu počas celého dňa s patričnou hrdosťou prechádzajú, fotia a púšťajú papierových drakov. Z námestia vedie prechod do Zakázaného mesta, ktoré predstavuje vrchol, lesk a krásu čínskej kultúry, histórie a architektúry. Pod trestom smrti mali poddať zakázané čo len priblížiť sa k múrom tohto mesta. Je to obrovský komplex palácov, záhrad a nádvorí, ktoré patrili vládcovi jednotlivých dynastií a dvoranom, ktorých tam žilo asi šesť tisíc. Naša návšteva zakázaného mesta končila tým, že Zuzka sa nechala obliecť do kostýmu cisárovnej a eunuchovia ju nosili za hlaholu trúb po námestí. Ďalším cieľom našej prehliadky bol veľký čínsky múr. Jedna z častí múru, ktorá je zrekonštruovaná a prístupná, sa nachádza asi dve hodiny autobusom z Pekingu. Múr začali stavať v piatom stor. pred naším letopočtom, kedy bolo zvykom, že sa ohradzovali územia a bol dokončený v 16.stor. Jeho dĺžka je 6 000 km, je 7 m vysoký, 8 m široký a má 25 000 strážnych veží. Číňania ho však nazývajú aj „nenávideným“ múrom a bol symbolom tyranstva. Počasie nám mimoriadne prialo a bola vynikajúca viditeľ-

nosť. Nasledujúci deň sme navštívili najznámejšie hrobky cisárskych dynastií a letné paláce. Našli sme aj katolícku katedrálu Nášho Vykupiteľa a pár domorodých kresťanov, z ktorými sme sa nevedeli dohovoriť. V posledný večer našej návštevy Pekingu sme zažili skúšku príprav na oslavu republiky. Námestie aj ulice boli uzavreté a my sme dosť dlho nechápali, čo sa deje, keď sme videli to množstvo ľudí v rovnošatách, ktorí sa hrnuli ulicami Pekingu ako mravčekomia. Celý ceremoniál sa pripravoval a nacvičoval údajne rok a zúčastnilo sa na ňom pol milióna účinkujúcich, tanky a iná bojová technika. Ulice Pekingu boli vyzatierané a polícia vyzbierala z ulíc všetkých nežiadúcich, žobrákov, prostitútky a tulákov. Na druhý deň, po našom návrate domov na Slovensko, sme sledovali tieto veľkolepé oslavy z námestia, ktoré bolo pred desiatimi rokmi poznačené krvou čínskeho ľudu. No pokiaľ sa chcete na túto tému rozprávať s akýmkoľvek Číňanom, veľa sa toho nedozviete, stále je to tabu, jeden z momentov ich dejín, na ktorí sú veľmi citliví. S Pekingom sa nám veľmi ťažko lúčilo.

Hong Kong po hurikáne

V Hong Kongu už bolo našťastie dobré počasie a tak sme mohli doobdivovať a navštíviť, čo sme ešte nestihli. Aj v Hong Kongu sa oslavovalo, a síce jeden z najpopulárnejších sviatkov, sviatok Mesiaca. S týmto sviatkom je spojených množstvo legiend a povestí. Je symbolom rodinného kruhu. Rodina sa zide na dvore alebo na záhrade, kde zapalujú kadidlové tyčinky a oslavujú dobrú úrodu, pojedajú pritom guľaté jedlá, ale predovšetkým mesačné koláče, zdobené rôznymi mytologickými výjavmi. My sme navštívili Victoria park, kde sa zišli tisíce rodín a celonočné oslavy tu boli spojené s tradičným čínskym folklórom.

Slovák medzi Číňanmi

V nedeľu sme opäť navštívili saleziánov a nášho Lacku, ktorý nám odslúžil slovenskú svätú omšu. Laco je v Hong Kongu deväť mesiacov a predtým pracoval štyri roky na Sibíri v Jakutsku. Ako nám povedal, tunajšia

komunita ho veľmi dobre prijala. Saleziáni, ako najpočetnejšia rehoľa, tu spravujú osem škôl a aj ostatné rehoľné komunity a protestantské cirkvi sa podieľajú na výchove a vzdelávaní tunajšej mládeže. Podľa štatistiky sú v Hong Kongu 4% katolíkov a 4% protestantov, no tých, čo navštevujú tieto kresťanské školy, je asi len 10%, ostatným vieru ponúkajú. Od septembra Lacko navštevuje kurz čínštiny na jednej z tunajších univerzít. Vyučovanie trvá 3 hodiny denne, no domáca príprava mu zaberá ďalších šesť hodín. Vo voľnom čase trávi čas s mládežou. Na otázku, či sa mu javia mladí ľudia v Číne niečím iní, sa usmial a povedal: „Všade rovnakí.“ V ich škole prebieha program „Faklá“. Sú to vlastne stretnúť s mladými animátormi, ktorí spolupracujú so školami v Číne. Ďalšou aktivitou, ktorej otec je salezián Peter Newbery je, že chodia tri razy do týždňa do jednotlivých častí mesta a zbierajú túlavé deti. Snažia sa im dočasne poskytnúť ubytovanie a skontaktovať sa s ich rodinami a nejakou pomôcť vyriešiť ich problém. V Hong Kongu je možno zbadať mnoho kresťanských stôp. Silného kresťanského ducha tu bezpochyby vnáša prítomnosť početnej komunity dievčat z Filipín, ktoré si najímajú čínske rodiny ako Au Pair. Stretávajú sa na uliciach a robia pouličnú evanjelizáciu. Raz za mesiac majú potom veľké stretnutie Gospel Song Fest. Svoj vzťah k Bohu dokážu úžasne vyjadriť spevom, tancom, divadelnými scénkami, a keď príde medzi nich niekto nový, cíti sa tam naozaj ako doma. Niet sa čo čudovať, že mnohých oslovia. Možno by sa patrilo spomenúť ešte tradičnú čínsku kuchyňu a stolovanie. Jedlo majú naozaj vynikajúce, no neviem, ako dlho by to môj žalúdok ešte vydržal. Náš čas sa naplnil a my odchádzame plní zážitkov a skúseností, s pocitom, že možno sa nám podarilo niečo málo pochopiť z tejto kultúry. Tak toto je Čína. Mnohí si v poslednom období kladú otázku, aká bude jej budúcnosť, a je veľa tých, čo nahliadajú veľmi pozitívne na vývoj tejto krajiny. Veľký význam na prežitie čínskeho národa má tiež pocit zodpovednosti, vytrvalosť, pracovitosť, oddanosť autoritám a silná národná súdržnosť. Nechajme sa prekvapiť, aká bude skutočná Čína tretieho tisícročia.

Monika Butašová, foto autor

Flevo 99

Európsky gospelový festival Flevo je už nie celkom neznámy v našich zemepisných šírkach. ND naň upozornili už minulého roku. Vtedy Maroš Mikláš napísal podľa neho skromnú reportáž z ich prvej objavnej plavby okolo Fleva. Podotýkam, že všetko, čo napísal, napísal tak, že by sa to dalo uverejniť aj tohto roku a zmenili by sa len dátumy a názvy vystupujúcich skupín.

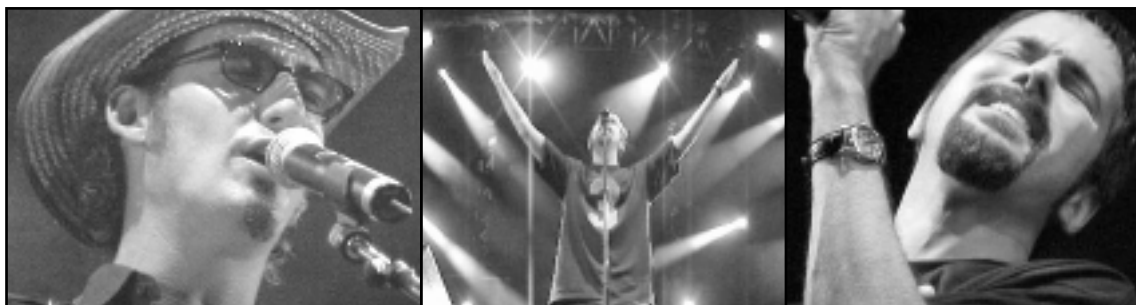
Ja som len laik v gospelovej hudbe, ktorý sa kľukatými cestičkami božími a finančným požehnaním otca Lumeny – Emila Šafára, dostal spolu s deväťdesiatimi inými šťastlivcami na tohtoročné Flevo a vidieť ho za lacný groš. Tým chcem povedať i to, že Maroš splnil sľub v ND z minulého roku, keď tento flevácky zájazd avizoval. Škoda len, že to bol na 99,99% asi jediný slovenský. Vo štvrtok ráno 19. augusta sa z rozospátého autobusu vyterigalo deväťdesiat Slovákov a prestrašene sa jeden druhému zverovalo, že si do tohto veterného Holandska priniesli len dvoje kraťasy. Z toho sa dá ľahko dedukovať, že väčšina bola z Bratislavy a Trnavy. Vďaka najelementárnejšej ľudskej potrebe sa skupina nešťastníkov zatúlala až kdesi k areálu festivalu a spôsobila tak skoro organizačný kolaps. Zatarasili sme jedinou prístupovú cestu a trčali tam dobrú štvrt hodinu. Organizátori počítali so všetkým, ako sme sa o tom mohli v ďalšie dni presvedčiť, len so Slovákami tu zrejme nerátali a skoro sa im to vypomstilo.

Strastiplná noc autobusom, sa v to sychravé ráno, razom zmenila na pochod vyprahnuto-zablatelym územím k prvým stánkom a tu opäť pričítavam ďalšie plusové body Marošovi, Mišovi Búciimu, Petre Remanárovej a Emilovi, že sme si mohli za citelnú zľavu 75 guldenov kúpiť vkusné plastové náramky, čiže vstupenky. Na ne potom reagovali bodyguardi počas festivalu a púšťali nás do areálu koncertov a na hlavné pódium, hoci aj o druhej v noci. Keďže sme ho mali okolo zápastia, museli

sme ruku pred badym zdvihnúť. Podľa nálady badyguarda sme ešte pridávali zdvihnutý palec, si jednička, takže sme ho aspoň potešili, keď sa mu už nedalo v čudnej holandštine prihovoriť.

Nebudem vás zaťažovať topografiou, nech vám zatiaľ stačí, že sme bývali v stanoch hneď vedľa festivalového areálu oproti umývárkam, čo sme onedlho ocenili. Emil spočiatku čelil diverzným tendenciám niekoľkých skupín bažiacich po osamostatnení sa, ale nakoniec sme batohy zložili všetci na už spomínanej požehnanej zemi oproti sprchám a sociálkam. Vstupná brána bola z opačnej strany a tak sme podstupovali desaťminútovú túru celým kempom po originálnom vojenskom chodníku, ktorý spočiatku pripomínal skôr pás z ruského T34 (legendárny tank veľkej vlasteneckej) a neskôr v niektorých častiach už len čosi tvrdé pod nánosom čerstvo rozčapkaného blata. Slovom, čakala nás cesta zablatená k bránam európskeho gospelového raja. Ako viete, nestáli tam nijakí anjeli, ale keďže sme mali 1400 korunové náramky, púšťali nás bez rečí, ktorým by sme aj tak nerozumeli. Ak ste niekedy videli nekonečné pole kukurice a obľal vás pot, potom si viete trochu predstaviť naše prvé dojmy. Odrazu ste sa ocitli vo veľkom priestore, ktoré vám pripomína akési cirkusové jamboré - samé šapitá, stánky, hudba a kopa ľudí. Neoblieva vás pot, ale spaľuje zvedavosť a sprvu neviete čo a kam. Inštinktívne sa priblížite k takým, ktorí obetovali 5 drahocenných guldenov na propagačné materiály, kde bol aj podrobný program. Asimilácia Slováka netrvá dlho ako sme sa o tom mohli presvedčiť pri spoločných večerách a obedoch. Jeden objavil záludne tričká Calvin K - Kristus je kráľ, ďalší odporúčal zlacnené CD. Ktosi dokonca prišiel s ponukou spreju na vlasi, lebo majú akciu - dva za 7,5 guldena. Dievčatá sa vracali večer z koncertov v nových batikovaných tričkách, šatách a tej kresťanskej bižutérie bolo toľko, že to by aj vás po prvom dni prestalo baviť. Našťastie sme nekupovali na tomto gospelovom festivale gospelové CD. Niežeby nás nič nezaujalo, skôr naopak, veď nejdeme sa po nočných koncertoch vracal s autogramami všelike, ale boli sme včas upozornení skúsenými flevákmi Maroš a spol., že na rodnom Slovensku sú lacnejšie. No, a to na Slováka platí. Len preto som si nič počúvateľné odtiaľ nedoniesol.

Priestor, na ktorý sa vzťahovala účinnosť môjho doteraz najdrahšieho náramku, mal slušný, niekoľko hektárovú rozlohu. To preberám z minuloročného Marošovho článku, lebo hektár to je 100 x 100 m?

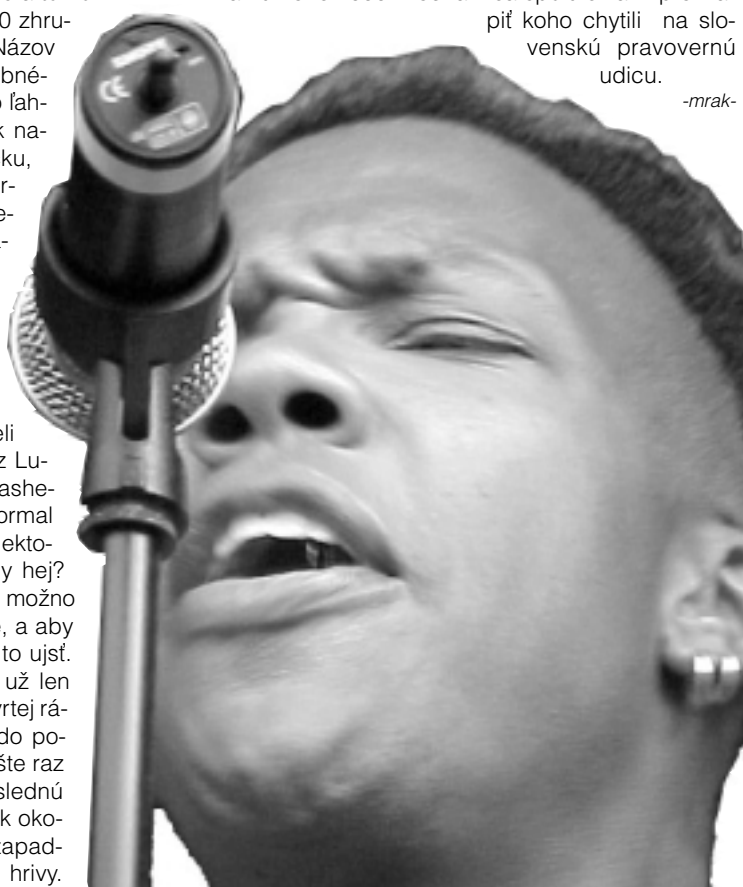

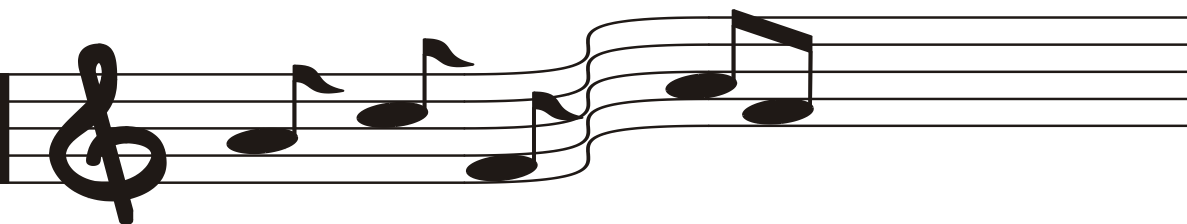
No, tak nejako veľké to bolo. Ja som to nemeral, ale hrozne som sa tam uchodil. Program začínal už doobeda, väčšinou išlo o workshopy, modlitbové stretnutia. Naša výprava mala okolo obeda sv. omšu, na ktorej nám zväčša pršalo a čo príťahovalo zvedavcov, ktorí ktovie kam nás zaraďovali. Holandsko je protestantská krajina a tak sme boli jeden pre druhého chvíľami trochu neznámi a zaujímaví. Pokiaľ sme doobedie neprespali, lebo program končieval o štvrtej ráno, potom ho väčšina strávila v obchodíkoch s tričkami, pončami, batikou, kožou a samozrejme neodmysliteľnou bižutiou. Mnoho z týchto vecí vyjadrovalo nejakú myšlienku z evanjelia, a keďže išlo o invenčné a moderné veci ľudia to nosili na viditeľných miestach. Od 13,00 zhruba začínal program v stanoch. Názov každého napovedal o aký druh hudobného žánru v ňom pôjde. Takto sa dalo ľahšie orientovať aj bez programu. Tak napríklad, do Loods sa chodilo kvôli rocku, do Garage na folk a podobne komorne znejúcu hudbu. V Hangári zase bežala non-stop diskotéka, naživo s kapelou alebo s Dj. V Paleis boli k videniu divadlá, kabarety a poézia. Skoro som neodolal Danteho Božskej komédii. Večer od šiestej už väčšina stála pred Hoofpódiom, kde vystupovali najväčšie hviezdy a hostia festivalu. Naživo sme tu videli Three Crosses, Split Level - známy z Lumenu, ďalej Out of Eden, Burlap to Cashmere, Pete Stewart, Michael Tate, Normal Generation a iné. Ja viem, že vám niektoré mená veľa nepovedia, alebo žeby hej? Spomínam ich však aj preto, že ich možno raz bude možno vidieť aj na Lumene, a aby ste to potom neprepásli a nedali si to ujsť. Mňam, mňam. Po polnoci sa túlali už len fajnšmekri a lovili čo sa dalo až do štvrtej rána. Neverili by ste, ale nabité bolo do poslednej chvíle. Nesmiem zabudnúť ešte raz spomenúť akciu so sprejmi. V poslednú noc polovica zájazdu nevydržala tlak okolia a oželela nejaký ten gulden aby zapadla medzi všetkými farbami hrajúce hrivy.

Ako prvého som zbadal Emila Š. Čereň nemal na tvári, ale na hlave. Potom sa spustila lavína, ktorú toľerovali aj colníci pri porovnávaní podobizní z príslušných pasov.

Takto voľajako sa prekotúľali tie tri gospelové dni, ale čas je aj v Holandsku neúprosný. V nedeľu nám zostal slnečný deň na prehliadku Amsterdamu a bola to tá najlepšia bodka za všetkým. Pre Maroša a jeho kolegov to v žiadnom prípade nebol len výlet. Možno ešte viac služobná cesta. Chodili po tlačovkách a dohadovali veci v zákulisí, aby o rok v apríli alebo máji prekvapili slovenských fanúšikov gospelu na Lumene 2000. Nechám sa spolu s vami prekvapiť koho chytili na slovenskú pravovernú udicu.

-mrak-

Koniec zlatých časov alebo Drobcove Oscary

Aj keď nadpis evokuje skôr filmovú tému a mňa, to, o čom vám chcem dnes napísať, bude o slovenskej gospelovej hudbe. Množstvo festivalov rôzneho rozsahu a kvality, veľa koncertov známych i menej známych interpretov, ba aj zopár nových nahrávok a „pokrstených“ CD či MC nosičov boli nezvratným znamením, že Slovenskom prefičal letný prázdninový vrchol gospelovej sezóny. Keď som tak počúval posledný koncert tohtoročnej šnúry Šanca pre lásku v bratislavskom UPC, nemohol som sa ubrániť myšlienke, že zlaté časy slovenského gospelu sú pomaly, ale nenávratne preč.

Možno si niektorí z vás pamätajú, ako vyzerala situácia tesne pred revolúciou. V niektorých farnostiach existovali mládežnícke spevácke zbory, kde tu sa objavili aj prvé „syntáky“, a dokonca po Slovensku aj tajne kolovali nahrávky najlepších z nich (bratislavské C-éčko, či Košičania). Už koncom roku 1989 sa mohli konečne ukázať na prvých verejných koncertoch. Mládežníckych speváckych zborov začalo pribúdať a v hlavách niektorých ľudí, ktorí mladých dokázali podporiť sa objavili prvé myšlienky na akési spoločné stretnutia týchto mladých hudobníkov a spevákov. Saleziáni sa postarali o rozšírenie tradičných šaštínskych pútí o mládežnícke programy (kdeže lanské snehy sú), stretnutie zborov z blízkeho okolia na ihrisku miestnej školy v dedinke Horné Kočkovce zorganizoval v roku 1992 mladý kňaz Juro Drobný a mládežníci z oratória v Trnave na Kopánke prišli o dva roky na to so stretnutím zborov a kapiel z okolia Bratislavy a Trnavy na svojom futbalovom ihrisku. Takto vznikali prvé festivaly. Tieto časy, keď padli obmedzenia a zrazu sa mohlo to, čo bolo dlho zakázané, prebudili v mnohých ľuďoch záujem a nadšenie. Tieto vlastnosti dominovali zo začiatku nad kvalitou a profesionalizmom. Ale tí, čo dokázali na sebe pracovať sa rok od roka zlepšovali. Postupne sa začali do povedomia mladých kresťanov dostávať mená a muzika lamačských zoskupení Atlanta a Kompromis, košického zboru Dominik, Kopánčárov z Trnavy, rockových kapiel Sába, Trenčiansky bazár, Krédo, či Adriel, speváčky Jany Daňovej, či výborných muzikantov a skladateľov Luca

Bezáka a Igora Baara, folkáča a baviča Stanleyho, či „klericko - reholných“ zoskupení Amfortas a bratia Kapucíni. Začali sa vydávať a predávať prvé „oficiálne“ slovenské CD a kazety s gospelovou hudbou - najmä vďaka vydavateľstvám Cantate a Lux. Vrchol prišiel v rokoch 1995 a 1996. Práve vtedy sa rozbehli prvé koncertné turné po Slovensku s názvom Šanca pre lásku, kde táto špička dokázala razantným spôsobom oslovovať gospelovým posolstvom väčšie aj menšie mestá našej rodnej hrudy. Tu však došlo k zlomu - nečakanému, ale pochopiteľnému. Prednosť začali dostávať životné povolania týchto mladých ľudí. Manželstvo, deti, potreba venovať sa naplno aj svojmu zamestnaniu na jednej strane, vysviacky a prvé farnosti na strane druhej. A veľká väčšina tejto sily a kvality sa stala minulosťou. Dnes je na scéne ešte stále Atlanta (aj keď sa zub času už aj z nej odhrzol jeden kúsok), Krédo a nezmar Rišo Čanaky, ktorý gospelovú hudbu pokladá za svoje poslanie a službu. Ešte že Juro Drobný rozbehol záchrannú akciu a počas posledných dvoch rokov otvoril dokorán brány festivalu Verím Pane a našiel na slovenskom vidieku nové nádeje - Mimy cry, Metelicu, Juventus, Kéfas... Lenže, keď sa tieto zoskupenia za 4 - 5 rokov vyhrajú a vyprofilujú, postihne ich osud ich predchodcov. Navyše, šanca, že taká kvalitná a široká špička, aká sa vyprofilovala z poprevratového oduševnenia a nadšenia, sa znova zopakuje, je takmer nulová. Stačí sa pozrieť na dnešné postavenia Cirkvi, evanjelia a mravných hodnôt v spoločnosti. Dnes mladí reflektujú na iné „ponuky“... A o tom, že kvalitný muzikant, kapela či vokalisti dozrievajú až po tridsiatke, nebudem radšej ani hovoriť. Možnosti, aby sa niekto u nás mohol živiť gospelovou hudbou neexistujú. A tak do tej tridsiatky pri nej jednoducho nikto vážne nezostane.

Lenže div sa svete Pavlovo pneumatologické pozorovanie vyjadrené vo vete „Duch veje kam chce.“ naozaj platí. A tak som aj v tomto roku mohol vidieť, počuť, a zúčastniť sa gospelových akcií, ktoré ma „vyliečili“ z nostalgie za zlatými časmi. Pochopil som, že o kvalite

festivalu vôbec nemusí rozhodovať počet ročníkov, o kvalite interpreta nemusí svedčiť počet odvysielaných klipov v Poltóne, a že kvalitný gospel a evanjelizáciu môžu robiť evanjelici oveľa lepšie, ako početnejší a lepšie organizovaní katolíci. A tak som sa rozhodol, že tým najlepším udelím Oscarov. Bude to len imaginárna počíta viazaná na moju osobu a tento článok. A aj keď ocenení nedostanú pozlátene sošky, som rád, že im aspoň takto môžem poďakovať a povedať, že to, čo robia, robia dobre, a ich námahu sprevádza Božie požehnanie.

Takže podme na to a vyslovme tú známu vetičku „Oscar goes to...“:

- V kategórii Najlepší slovenský gospelový festival roka: **Camp fest** za nový invenčný druh festivalu, kde sa návštevníci okrem výbornej hudby, divadla, filmu, mohli stretnúť a spoznávať sa pri zábave, športe, či diskusií, za šancu stretnúť sa s Pánom, za otvorenú, veselú a priateľskú atmosféru, ktorú vytvorili naši bratia evanjelici, za kopec iných vecí viď. článok Pod Tatrou sa blýska

- v kategórii Najlepší gospelový evanjelizačný projekt roka: turné Misia lásky slovenských **Continentials Singers** za obrovské nadšenie, radosť a optimizmus, ktoré táto partia takmer troch desiatok mladých ľudí roznášala po Slovensku, Čechách a Ukrajine, za obeť vlastného času a vlastných peňazí na to, aby mohli šíriť evanjeliu zvesť, za praktickú lekcii ekumenizmu, za to, že rok od roka sú slovenský Continentials pod vedením Ivety Viskupovej lepší a lepší, za Youth Continentals (12 - 17 rokov), ktorí sa predstavili muzikálom Dávid

- v kategórii Najlepší gospelový sólista roka: **Richard Čanaky** za posledný (zatiaľ) album Kompromisu, za kazetu prvých slovenských chvál Vďaka Ježiš, za „objavenie“ Milana Dočekala pre slovenskú gospelovú muziku, za to, že berie hudbu ako svoju službu a svoj talent a piesne venuje hlásaniu radostnej evanjeliovej zvesti, za to, že ako jeden z mála slovenských gospelových interpretov skladá a spieva skutočne gospelové piesne

- v kategórii Najlepší gospelový zbor roka: Radosť zo Senca za veľkú rodinu, ktorú sa podarilo vytvoriť

Ferkovi Podolskému a niekoľkým saleziánskym spolupracovníkom(níčkam), za viac ako 120 detí: od najmenších až po vysokoškolákov, za to že straší pomáhajú mladším nielen v speve, ale aj v duchovnom raste, za to, že vychováva mladých ľudí s pevnou vierou a chrbtovou kosťou, ktorí sa potom nestratia ani vo veľkom showbusinessse, za vynikajúce koncerty (ku dňu matiek, pre starých, postihnutých, na saleziánskych akciách...), za skromnosť: napriek tomu, že sú minimálne 5 rokov jednoznačne najlepším mládežníckym zborom na Slovensku, s ktorým si zaspievajú aj hviezdy pop music, či operní speváci, napriek tomu, že ich už pozná takmer polovica Európy, doma sa nedočkali jediného videoklipu a ich CD by ste márne hľadali na pultoch predajní.

P.S. Mój vysokoctený čitateľ, ak sa práve chystáš napísať mi, že v spomenutých kategóriách by mali figurovať úplne iné mená, prosím, zastav svoje pero. Máš pravdu. Tvoj názor je úplne rovnocenný môjmu a ako my latiníci hovoríme „Proti gustu žiaden dišputát.“. Ved' na Slovensku počúva gospelovú muziku dosť ľudí. Keby každý z nich vyjadril svoj názor v reprezentatívnej ankete, mohli by sme laureátov resp. víťaza vyhlásiť celkom objektívne. Na námietku, že gospelová hudba nie je komerčná kultúra, a teda nemalo by sa v nej súťažiť, odpovedám nasledovne. Cena, ktorá uzná kvalitu a prácu odvodenú na projekte, môže len potešiť. Je vlastne uznaním od poslucháčov, teda tých pre ktorých interpret svoje hudobné poslanstvo pripravuje. A tí, ktorí ocenení nebudú, to môžu pokladať za výzvu, aby viac a lepšie zapojili svoje talenty. V USA, kde je gospelová muzika uznávanou súčasťou hudobnej kultúry, sa v rôznych kategóriách, každoročne udeľuje veľmi uznávaná cena Dove. Tak prečo to neskúsiť u nás!

A tak Ťa môj milý čitateľ prosím, chop sa znova pera (či klávesnice) a skús mi napísať, aké kategórie by sa mali vyhlásiť, ako by sa naša anketa a cena mali volať, aký by bol najobjektívnejší spôsob hlasovania, prípadne iné určite zaujímavé a kvalitné nápady. Ak bude dosť reakcií, nápadov a námetov, porozmýšľam spolu s kolegami v redakcii a ľuďmi od gospelového fachu, čo by sme s tým mohli urobiť. Listy, či e-maily s najlepšimi nápadmi oceníme kazetami, možno aj nejakým CD z produkcie ROSA Slovensko.

Drobec

Film

Star Wars Epizoda I - The Phantom Menace

scenár a réžia: George Lucas,
hrajú: Evan McGregor, Liam Neeson, Natalie Portmanová, USA,
1999, 136 min.

Tak už sa to prevažilo. Film, na ktorý sa čakalo tri roky je v našich kinách. Slávny George Lucas, režisér a autor slávneho filmu Hviezdne vojny (dne označovaný ako Epizóda IV) z roku 1977, ktorý odvtedy nenaťočil ani jeden film, uznal, že dnešné technické možnosti filmu sa dostali na takú úroveň, ktorá mu umožní zrealizovať jeho predstavu. Rozhodol sa rozšíriť trojdielnu ságu filmov Hviezdne vojny, Impérium vracia úder a Návrat Jediho nie ďalšími pokračovaniami ale tromi „predchádzaniami“ (zdá sa mi, že slovenčina bude potrebovať nové slovo na vyjadrenie tohto divu). Ako sa mu to podarilo ste už asi posúdili sami, keď ste určite všetci navštívili kino. Veď keby ste nevideli tento filmový „zážrak“ boli by ste úplne spoločensky znemožnení.

Preto sa nechcem venovať deju, či hereckým výkonom, ale tomu, čo urobilo tento film legendou. A to sú trikové technológie, ktoré ešte nikdy neboli v takom rozsahu použité. Doteraz najnáročnejší trikový film Titanic obsahoval cca 500 trikových záberov. Epizóda I, ktorá je o tretinu kratšia, ich obsahuje 1900. To znamená, že iba 5% filmu nie je trikových. Väčši-

na kulís reálne nikdy neexistovala, tri dôležité postavy sú digitálne, dve kľúčové scény (závody lietadiel a bitka Gunganov s robotmi) sú vytvorené kompletne v počítači. Nakrúcanie - teda práca hercov, osvetľovačov, maskérov, a ostatných klasických filmových profesií - trvalo len 61 dní. Zvyšných 2 a pol roka práce sa dialo najmä na počítačoch. To čo ponúka Epizóda I je však len začiatok. Pre Epizódu II (ma byť na svete v roku 2003) firma Sony vyvíja pre Lucasa digitálnu filmovú kameru. Teda kameru, ktorá bude digitalizovať obraz a zapisovať ho priamo na digitálne médium v rovnakej kvalite, ako by bol na filmovom páse. Takto sa bude dať na počítači priamo upraviť akýkoľvek záber natočený pred malou chvíľou. Nebude viac treba drahý filmový pás, odpadne niekoľkonásobné opakovanie jednej filmovej scény. Všetko potrebné sa upraví v počítači. Otázna je v tomto systéme budúcnosť hercov. Veď bude stačiť behom pár hodín niekoľko sto záberov herca v rôznych pozíciách, pohyboch, a s rozdielnymi výrazmi tváre a celú jeho rolu „naštnúť“ a zrealizujú počítačoví

výtvarníci. Už pri Epizóde I sa nahlas hovorilo o tom, že Lucas digitálne upravil pohyb Natalie Portmanovej (kráľovná Amidala), ktorá si behom natáčania spôsobila výron a trochu krívala. Portmanová to dementovala, Lucas však nie.

Je to veru dosť tvrdá predstava, že nás o 10 rokov budú baviť filmové „diela“ s digitálnymi hercami. Zdá sa, že podtitul Epizódy I - Skrytá hrozba je v tomto viac ako symbolický.

Lola rennt (Lola beží o život)

Scenár a réžia: Tom Tykwer, účinkujú: Franka Potenteová, Moritz Bleibtreu, Nemecko, 1998, 81 min.

Po tom, čo naše letné kiná s veľkým úspechom prebrázdil najúspešnejší nemecký film roku 1997 čierna komédia Klopanie na nebeskú bránu, sa už o štyri mesiace objavil najúspešnejší nemecký film uplynulého roka Lola beží o život.

Film je charakterizovaný ako „divoký závod s osudom, náhodou a časom, alebo hra o to, ako zohnať peniaze, prísť včas a ešte pri tom zostať nažive“.

Dej sa začína v jedno predpokladne, keď v jednom byte, kdesi vo východnom Berlíne zvoní červený telefón. Zdvihne ho červeno-vlasá Lola a počúva s hrôzou svojho priateľa Manniho, ktorý pred chvíľou prišiel o igelitku so 100 000 markami, ktoré mal doručiť do 12 hodiny svojmu mafiánskemu šéfovi. Je za 20 minút dvanásť, Lola vybieha z bytu a musí niečo urobiť, aby svojho Manniho ešte uvidela živého. Najlepšie zohnať 100 000 mariek. Vybieha z bytu prvý raz, druhý raz, tretí raz. Vždy stretá rovnakých ľudí, v podobných situáciách, ale ona vždy jedná trochu inak. A tak má príbeh tri rôzne konce. Dva pre Lolu neuspokojujúce, tretí happyendový.

Pokiaľ filmových fajnšmekrov napadne film z poľskej éry Krzysztofa Kieslowskeho *Náhoda* už sú takmer doma. Na rozdiel od tejto klasiky je Lola myšlienkovito aj dejovo podstatne chudobnejšia, zato po formálnej a filmovej stránke je dynamickejšia a vizuálne atraktívnejšia. Film pripomína jeden veľký videoklip. Od striedania kvality obrazu (štandardná je vyhradená pre Lolu a Manniho, zrnitý obraz je vyhradený pre vedľajšie postavy a deje bez hlavných hrdinov, a čier-nobiely obraz dokumentuje udalosti, ktoré situácii predchádzali), cez závrtné tempo, až po rýchle prestrihy hýriace farbami a rýchlou tvrdou muzikou, pripomínajúce reklamu. A keďže sa režisérovi podarí rozlúsknuť niektoré zápletky celkom originálne a s humorom, dá sa tento film určený najmä mladším vekovým kategóriám, do-pozerať celkom v pohode až do konca. Takže, keď práve nebudete musieť nikam bežať, choďte si sadnúť na Lolu do kina.

-drobec-

Hudba

Atlanta

Krídla v daždi

CD a MK, Lux media, 1999, 51:44 min

Tretie album formácie z Lamača potvrdzuje dozrievanie tejto skupiny. Roky strávené spolu sa pretavili do vlastného jasne identifikovateľného štýlu, kvalitných aranžov a výborných hlasov. Od folku sa pomaly presúvajú k rokovjšiemu cíteniu, na koncertoch čoraz častejšie pribúdajú živé bicie a elektrická basa. Dnes je Atlanta hudobne aj textovo podstatne vyzretejšia ako napríklad súčasné megahviezdy slovenskej muziky I.M.T. Smile. Lenže Atlanta sa rozhodla spojiť svoju hudobnú existenciu s gospelovou hudbou, vydavateľstvom aj poslucháčmi. A odtiaľ veru cesta do pop hitparád nevedie. A keďže mladý človek musí aj z niečoho žiť, najmä keď si založí rodinu, ide muzika po čase nabok. A tak „polčas rozpadu“ slovenskej gospelovej kapelky zvyčajne nie je dlhší ako 5 – 6 rokov. Posunutie tejto hranice vyššie muselo zákonite priniesť Atlante zrelé ovocie. No jedným dychom treba podotknúť, že týmto albumom sa zrejme končí jedna etapa v živote tejto skupiny. Etapa spojená so spevákom, gitaristom, autorom hudby, textov aj hudobných podkladov Marošom Kachútom.

Ale poďme späť k CD, na ktorom sa autorsky podieľali Mária Podhradská spolu s Marošom a Danom Kachútovcami. Keď ho vložíme do prehrávača môžeme počuť všeličo. Starú známu vokálnu výbornú Atlantú v piesňach *Dážď* a *Choros*, folkové *Nie vždy*, *Pocit*, či *Už spíš*, rockové *People* a *I'll be fine*. Zvlášť kvalitné sú obe piesne, ktoré zložila Mária a aj si v nich zaspievala sóla. Pre teba aj *Those Days* sú nádhernými piesňami stredného prúdu, v ktorých dominuje vynikajúci

ženský vokál. Radšej ho nebudem porovnávať s dnešnými slovenskými popovými hviezdami, ktoré sú každodenne tlačene do našich uší. Ich hlasy sú dostatočne o ničom aj bez tohto porovnania. Veľkým a príjemným prekvapením je zaujímavý latino štýl s jemným jazzovým nádychom. Piesne *Slzy*, *Čierni pasažieri*, *Modlitba mládat* a *Čas* patria na tomto CD k tomu najlepšiemu. Nechýba ani špeciálny bonbónik. Tak ako na minulej CD Miesto na zemi zahviezdili praise & worshipom *Father*, na tomto albume zabúrili do gospelovej klasiky tradičným *Happy Day*. A strihli si ho tak fantasticky, že len môžeme ľutovať, že sa tomuto žánru nevenujú viac.

Ďalšie záležitosti len telegraficky: Booklet je graficky málo nápaditý. Na CD nechýba, ako sme si už zvykli na LUXáckych CD, dátová stopa s videoklipom *Catching Hilarity* (hoci je zo staršieho albumu *Miesto na zemi*). Bratislavský snobizmus s angličtinou pokračuje. Tento krát 5 piesní (zo 16). Na druhej strane si „vidiecky“ fanúšikovia už mali čas zvyknúť a kúpiť si slovník.

Čo dodať na záver? Vari len toľko, že zrelšia Atlanta si vyžaduje aj zrelšieho poslucháča. Výhodu majú tí, ktorí žijú spoločne s hudbou Atlanta už od jej počiatkov. Ale teenageri nemusia smútiť. Atlanta si ich určite dokáže získať najmä svojimi výbornými živými koncertmi. A tam si aj tak nakoniec toto CD kúpia!

Richard Čanaky

Vďaka, Ježiš!

MK, vydavateľstvo Oto Németh, 1999, 47:00 min

Donedávna pre mňa pojem slovenské chvály znel podobne ako mongolský jazz. Hudobný žáner chvál, vo svete označovaný ako praise & worship, dnes najmä v americkom svete predstavujú takí borci ako Ron Kenoly, Alan Slaughter, či Kirk Franklin. Ich úspech spočíva v kombinácii dvoch faktorov: jednak spievajú o tom, čím prekypuje ich srdce, a jednak dostali od Ducha Svätého nádherný dar Hudby. Dokážu nielen hrať a spievať, ale hudbu cítiť, skladať, aranžovať.... Tento dar sa nedá vymodliť, ani získať vkladaním rúk. Je zvyčajne vrodený. Treba ho najprv objaviť a potom veľmi tvrdo makať, aby priniesol úrodu. Pokiaľ je pri chválach prázdne srdce, ide o povrchnú show a poslucháč to veľmi rýchlo spozná. Pokiaľ chýba talent, poslucháč to spozná ešte skôr. A čo keď chýba oboje? Tak to sú určite slovenské koncerty (či dokonca konferencie!) modlitieb a chvál. Pred rokom som však na festivale Verím, Pane v Námestove zažil čosi nezvyčajné. Na konci nedeľného večera sa pri chválach zišli na pódium mladí z Lamača spolu s Rišom, Atlantou a ešte niekoľkými muzikantmi. A behom niekoľkých minút všetci diváci stáli, tleskali, tancovali, spievali a takto sa - modlili. LUX tu natočil klip, ktorý niekoľkokrát vyhral hitparádu v Poltóne. V tomto roku sa chvály stali záverečným číslom na všetkých koncertoch turné Šanca pre lásku. Spolu s Rišom spievali a hrali všetci účinkujúci. A opäť to stálo za to. Múdrose našich starých rodičov "Kto spieva, dvakrát sa modlí." platí aj dnes.

Zastavme sa na chvíľu pri Richardovi. Ten sa pohybuje na slovenskej gospelovej scéne už od jej úplných prvopočiatočkov. Najprv

skladal, hral a spieval s Kompromisom. A keďže je v súčasnosti Kompromis viac menej na „mater-skej“, Rišo začal vystupovať jednak sólovo, jednak so svojimi priateľmi. Takto dostal na gospelové pódia Milana Dočekala (práve v jeho štúdiu bola nahraná táto kazeta), na „pol úväzku“ zaskakuje v Atlante a spolu so Soňou Hradilovou (Atlanta) naspieval svoje prvé sólové album chvál. Stihol sa oženiť a stať sa otcom, ani to však nijako nezmenšilo jeho aktivitu. Gospelová hudba nie je len jeho koníčkcom, ale je to predovšetkým služba šíreniu evanjeliovej radostnej zvesti.

Ale podme konečne ku kazete. Je na nej 17 piesní. Aranžmá sú maximálne jednoduché. Gitara, sólový spev, tu a tam v štúdiu mixovaný zbor, či viachlas. Piesne sú krátke, texty takisto. Okrem dvoch sú všetky z Richardovej tvorivej dielne. Zdá sa, že Rišo urobil všetko preto, aby sa tieto chvály čo najskôr rozšírili medzi pospolitým ľudom: lacné médium - magnetofónová kazeta, gitarové akordy v textoch piesní v booklete. Len sa mi nezdá, že by angličtina (6 piesní je v tejto reči) bola u nás tým správnym jazykom na chvály, ani biblickým žalmom dvakrát nepristane. Aj keď gitara zvádza k tomu, že by malo ísť o folkový štýl, nie je to pravda. Váč-

šina piesní ma evidentne rockový feeling. stačí privrieť oči a viete si ich predstaviť spolu s dvoma elektrickými gitarami, basou a bicími, k tomu pridáme dobrých vokalistov (na Šanci niektoré z týchto piesní boli hrané presne v takejto zostave) a začínam mať tušenie, že za pár rokov by sme aj na Slovensku a po slovensky mohli počuť na koncertoch modlitieb a chvál taký nárez, aký zvyknú predvádzať v úvode spomenutí páni v Amerike. Takže vďaka Rišo za Vďaka, Ježiš! A Ježišu vďaka za Riša Čanakyho!

Metelica

Deň pracovného pokoja

MG kazeta, LUX média, 1999

Keď sa pred rokom na festivale Verím, Pane v Námestove objavilo na pódium 6 chalanov (polovicu z nich akoby jedna mater mala) so 4 gitarami a jedným syntákom, všetci pozerali, čo z toho čuda-juda vylezie. Vylezol folk a celkom dobrý. Dokonca tak dobrý, že sa zapáčil Jurovi Drobnému z LUX-u a tak Metelica ťahala šnúru Šance pre lásku ako

minulý, tak aj tento rok. A pribudla im nová magnetofónová kazeta nahraná v štúdiu Milana Dočekala. Toť skvelá kariéra partie chalanov, ktorí vyšli z bardejovského saleziánskeho oratka. Ale spáť ku kazete. Rýchlo si nájdite muzeálne zariadenie nazývané magnetofón (v počítači darmo budete hľadať šachtičku s príslušnou štrbinou), vložte kazetu, stlačte PLAY, usadte sa na FOLKU, otvorte si koFOLKU a oddajte sa tomuto východniarskemu FOLKU. 14 piesní ponúka skutočne pestrú zmes. Chvíľu, akoby Atlanta z mladých čias, potom ako Jednofázové kvasenie, na to neuveriteľná myšlienkovno-hudobná symbióza s Mimi cry, a vzápätí ako Punto a rybacie hlavy, ba aj stoppy ľudového orchestra bratov Muchovcov sa tu dajú identifikovať. Ale inak to chalanom na gitarách celkom ide, ba aj spievajú pekne a súvisle, až je mi to divnô. Keďže je to ich prvý projekt, chybičky sa nájdú. Trošku mi chýba jeden výrazný sólový hlas, hrozných syntetizátorových zvukov by mohlo ubudnúť, a nejaký pekný ľudový nástroj napr. husličky, basa, drevené dychy, či cimbal, by mohol pribudnúť (ja sa jednoznačne prihovám za cimbal). No najväčším problémom sa mi zdajú texty. Niektoré sú zádumčivé, iné hravé, ďalšie pololudové, niektoré som nepochopil (TA 3), ale páni kde je gospel, kde je radostná evanjeliová zvesť?! Tú dnes Slovensko potrebuje viac, ako meditáciu na tému: na čo sú nám Tatry, keď nemáme more! To, že dnes sa na Slovensku okolo gospelových štúdií a vydavateľstiev motá až príliš veľa príjemných, talentovaných a veriacich mladých ľudí, ktorí však o Bohu nezaspievajú ani notu, je už iná pesnička. Inšpiráciu treba hľadať napríklad u českých Učeníkov, u Sváti Karáska, či Kenyho Rogersa. Dúfam, že na svojom ďalšom projekte nám chlapci z Metelice dajú viac nahliadnuť do zákutí svojej duše. Veď čože už majú robiť, keď im Pán Boh toho talentu nadelil!

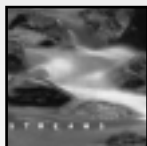
rosa slovensko

Lazovná 1, Banská Bystrica 974 01

tel/fax : 088 4124 636

e-mail : rosa@pcb.sk <http://www.rosamusic.cz>

STREAMS /pop/

Výberové CD a MC - štýl meditatívni pop, hrajú M. Brennan, A. Grant, Delirious, Sixpence, 4 Him, Jaci Velasques, ... všetko podfarbuje Irish Film Orchestra, ktorý ma v závere blok 4 piesni. S 4 Him spieva aj Jon Anderson z Yes.

SIXPENCE NONE THE RICHER /alternatíva/

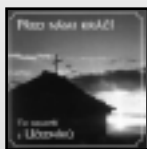
Táto skupina mala najhranejšiu pop pesničku v Amerike. Ich skladba Kiss Me sa dostala na 1. miesto hitparády Billboard, R&R a Gavin and Network 40 Chart. Jej klip môžete vydieť aj na MTV. Tento album bol dokonca nominovaný na Grammy.

DC TALK – Supernatural /rock/

Tri ocenenia Grammy, dva platinové albumy, jeden zlatý album a dve zlaté videá, to je bilancia s ktorou uvádzajú DC Talk na trh svoj piaty album. Pocas prvého týždňa predaja sa umiestnili na 3. mieste Billboardu a predali 97.000 kusov nového albumu.

UČEDNÍCI – Před námi kráčí /folk/

Výber najkrajších piesní z predchádzajúcich albumov obľúbených "Učedníkov". Vychádza aj kompletný spevník.

ATLANTA – Krídla v daždi

Viac o novom CD od Atlanty nájdete v recenziách

Môj priateľ má veľký problém. Je zo zmiešaného manželstva. Jeho matka je Svedkyňa Jehovova a jeho otec ateista. A on chudák, každé ráno cestou do práce obchádza domy v susedstve, ťuká ľuďom na dvere a keď otvoria, nemá im čo povedať.

Bol jeden Škót, čo sa každý deň po 30 rokov modlil, aby vyhral výhru v lotérii. Potom zahrmel z nebies hlas: „Synu, kúp si aspoň jeden los!“

Prijde Žid do obchodu s náboženskými potrebami - rozhodnutý, že prijme kresťanskú vieru a že si teda kúpi ten kríž. Ukáže na jeden a pýta sa predavača, koľko stojí.

„Tisíc korun,“ odpovie predavač.

„Hm, to je moc,“ hovorí Žid. Rozhliadne sa a ukáže na iný: „A koľko by stál tento bez toho atléta?“

Pani Macháčková išla po námestí a stretla kňaza: „Ako sa máme, pani Macháčková, nevydával som vás pred dvoma rokmi?“

„Ano, otče, bol ste to vy. Mám sa dobre.“

„A čo nejaké ratolesti, už máte?“

„Ešte nie, otče.“

„Idem o týždeň na konferenciu do Vatikánu, tak tam za vás zapálím sviecu.“

„Ďakujem pekne, otče.“

Prešlo niekoľko rokov a stretnú sa znovu. Kňaz sa pýta:

„Dobrý deň, pani Macháčková. Tak ako sa darí?“

„Ale, docela to ujde, otče.“

„A detičky, už nejaké máte?“

„Áno, otče. Mám dvoje dvojčata a k tomu štyri ďalšie - osem dohromady.“

„To je perfektné. A čo váš pán manžel?“

„Včera išiel do Vatikánu, sfúknuť tú sviečku!“

Priletí duša do neba a smeje sa.

„Prečo sa smeješ?“ pýtajú sa anjeli.

„Pozrite sa dolu, oni ma ešte operujú.“

Príde Žid za rabínom.

„Stala sa mi hrozná vec. Môj syn sa dal pokrstiť. Čo mám robiť?“

„Neviem, ale môj syn sa dal tiež pokrstiť.“ Odpovedá ranín. „Pôjdem za rabínom do Jeruzalema a spýtam sa ho.“

To isté sa ale stalo aj jeruzalemskému rabínovi. Ten sľuby, že sa pri modlitbe spýta Boha na tento problém. Boh mu však odpovedá:

„Aj môj syn sa dal pokrstiť...“

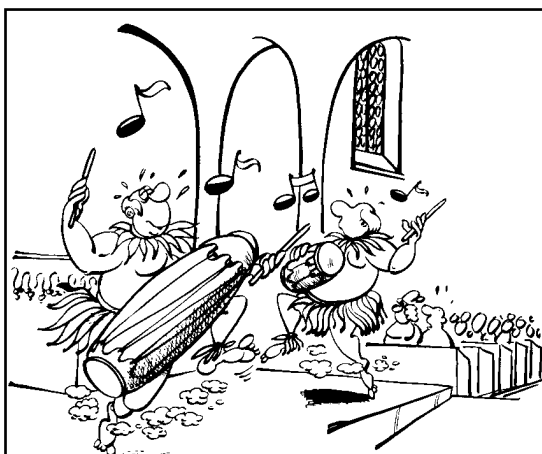
„Kto je z vás bez viny nech hodí kameňom,“ povedal Ježiš. V tom mu zafičí okolo hlavy kameň. Ježiš sa otočí a hovorí: „Ale, mami!“

Do spoločenstva mladých prišlo niekoľko náhodných zvedavcov.

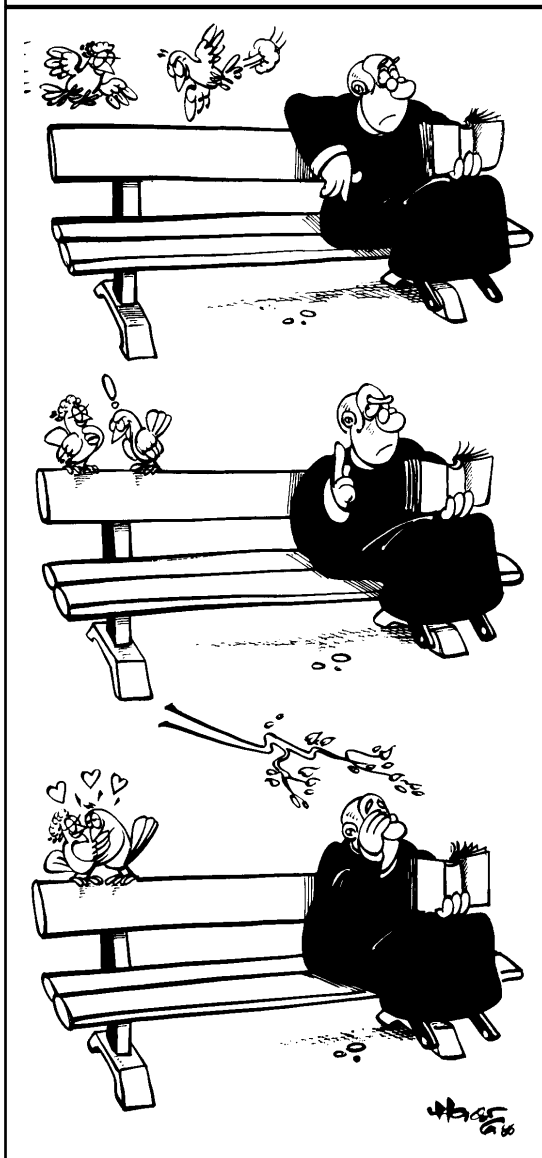
„Mohli by ste nám niečo predviesť z vašej liturgie?“, pýtajú sa.

Jeden z účastníkov stretnutia sa nakloní k druhému a pošepeká mu:

„Zober klobúk a sprav zbierku!“

Veľa sa toho u nás zmenilo od vtedy, čo sme poslali našej družobnej fare v Afrike ako dar naše zvony...

Tento infoservis sme pre vás pripravili podľa www stránky www.bude.sk. Ak máte niečo zaujímavé, radi to pridáme. Za obsah nezodpovedáme.

- 15.10. - 17.10.** Akadem '99 - celoslovenské stretnutie akademickej mládeže na Starých Horách, kontakt: ZKSM, Pražská 11, Bratislava 816 36, tel: 07/352496
- 19.10.** 8:00 Daruj krv s UPC, Bratislava
- 21.10** 19:00 UPC Bratislava, Duchovná obnova, vedie ju P. Milan Bubák, SVD
- 23.10.** 9:00 Stretnutie s komunitou Blahoslavenstiev, UPC Bratislava
- 23.10. - 31.10.** Gospelový festival Harmonia sacra Danubiana v Komárne a v Komárom, Kontakt: Ing.Stubendek Ladislav, 0819/701748 (9) Žáner festivalu: zborová a inštrumentálna hudba.
- 28.10.** 19:00 UPC Bratislava, Stretnutie s bratom z Taizé
- 2.11. - 4.11.** Ružomberok - Katecheticko - pedagogická fakulta Žilinskej univerzity v Ružomberku. Tretia biblická konferencia. Hostia: zástupcovia Teologickej fakulty Viedenskej univerzity: dekan fakulty, P. Georg Braulik, OSB, Michael Weigl, Roman Küschelm a Martin Stowasser, pravdepodobne na konferencii vystúpi zástupca židovskej náboženskej obce.
- 4.11., 11.11., 18.11., 25.11.** cyklus prednášok P. Bezáka - Mladý kresťan v dnešnej dobe (niečo z morálnej teológie)
- 10.11** BA - UPC, Večer s Country fellows (contry hudba)
- 11.11.** Sedliacky bál v Košiciach
- 11.11.** Sv. omša v Dóme sv. Martina v BA a lampiónový sprievod s programom pre deti, Bratislavská katolícka charita
- 13.11.** (20.11.) Veľká Lehôtka - Koncert Mladí mladým.
- 13.11.** Banská Bystrica - Stretnutie animátorov prípravy na manželstvo, Komisia pre pastoračiu rodín
- 19.11.-21.11.** Haleluja '99 - 4. ročník festivalu kresťanského umenia v DK Ružinov v Bratislave. Informácie na <http://www.svetielko.sk/haleluja99.htm> Organizátor: Svetielko.
- 19.11-21.11.** Púť radosti vo Vysoké nad Uhom
- 20.11.** Ružomberok; aula Katecheticko-pedagogickej fakulty (bývalé kino Mier). Gospelový festival Spievajme Pánovi.
- 24.11.** Duchovná obnova, UPC -Bratislava
- 19.12.** Začiatok koledníckej akcie „Dobrá novina“
- 26.12.** Košice - Gospelový festival Folkové Vianoce. Usporiadatelia: Saleziáni Košice.
- 27.12.** Trenčín. Gospelový festival Gospel party, Vianočný koncert gospelovej hudby. Usporiadatelia: Patrik Farula + LUX communication.

Kresťanské Au Pairs v Britských kresťanských rodinách. Zúčastniť sa je možno ihneď. Bližšie info na adrese: Christian Au Pairs, 106 Grattons Drive, Crawley, West Sussex, England. RH1 3JP, tel.: 0044 1293 882200, fax: 0044 1293 414488, e-mail: Mark.Jeffery@virgin.net

Sociálna akadémia, Františkánska 2, tel. 07/5332662 - zriadená Konferenciou biskupov Slovenska, poskytuje informácie o sociálnej náuke Cirkvi formou konzultácie vo vlastných priestoroch, alebo formou prednášky vo vašej farnosti, spoločenstve, či vo vašom klube

Počuli ste o „adopcii na dialku“? Ide o prispievanie na dieťa v sociálne zle postavenej rodine (Bosna, India...). Ak sa chcete dozvedieť viac, informujte sa na Slovenskej katolíckej charite na Kapitulskej ulici, alebo zavolajte sl. Miroslave Staníkovej, tel. domov: 0804/964 407.

VŠ Infoservis

Toto nie je kompletný zoznam, sú tu len informácie, ktoré sa nám podarili zozbierať. Ak viete o niečom, čo tu nie je spomenuté a malo by byť, prípadne niektorá informácia je neaktuálna, napíšte nám, radi to uverejníme.

Banská Bystrica:

- Vysokoškolská sv. omša v utorok o 18.00 a v nedeľu a prikázaný sviatok o 19.30 v katedrálnom kostole.

Bratislava:

- pondelok 20.00 - vysokoškolská sv. omša v jezuitskom kostole (P. Ladislav Csontos SJ)
- stretná podľa fakúlt (info na VŠ sv. omši)
- nedeľa - sv. omše v UPC (Univerzitné Pastoračné Centrum) o 8.00, 11.00 a 22.00, utorok - piatok o 21.30, pred sv. omšou spovedanie
- štvrtok 19.19 - sv. omša pre mladých z internátu EU
- Horský park (a nie len pre nich), kostol na Kalvárii

Košice:

- pondelok, vysokoškolská sv. omša, 19.00 u františkánov
- nepravidelné sv. omše a spovedanie na internátoch
- stretná po internátoch
- čajovňa v UPC od 18.00-22.00 (Alžetina ul.)

Nitra:

- Po,Ut: 20.30 sv. omša na internáte na Drážovskej c.
- Ut: 18.00 mládežnícka svätá omša v kostole u piaristov, po nej adorácia
- St: 18.30 študentská sv. omša v kostole u františkánov, 18.30 (2x mesačne) škola modlitby na Kalvárii
- Štv: 19.30 študentská sv. omša v kostolíku sv. Michala na vršku; Klokočina - po sv. omši (2. a 4. v mesiaci) duchovná príprava k jubileu 2000
- Na univerzite pôsobí Klub katolíckej mládeže FONS - ktorý organizuje spoločné modlitby každý večer o 21.00: Internát Mladost - izba 517b, Pribina - 28VB, AB 615

Trnava:

- vš. sv. omša v jezuitskom kostole v stredu o 19.30 (p. Hudáček SJ)
- stretná u jezuitov: utorok, štvrtok
- na internáte sú tiež stretná

Zvolen:

- sv. omša každú stredu o 17.30 v kaplnke na Zámku
- pondelok o 19.45: prednášky na rôzne témy v jedálni ŠD L. Štúra
- utorok o 20.00: príprava na sviatosti
- štvrtok 20.00 - 22.00: spoveď alebo osobný rozhovor v CUP
- piatok o 20.00: kultúrny piatok

Žilina:

- utorok o 18.30 sv. omša u saleziánov
- 2. sobota v mesiaci duchovná obnova
- v piatok spoločná adorácia v čase 19.30 - 22.30
- stretná: pondelok - štvrtok, sobota

Žilina - internát Veľký diel:

- sv. omša 20.00
- v ICM stretná